

กระทรวงยุติธรรม

ฉบับ : ศาลและกระทรวงยุติธรรม :
การสร้างสรรค์เพื่อประชาชน

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.libroy.go.th)

๒๕๔๐ S.A. 2542

ยบ
๔/๕๕๐
น.๒

หนังสือที่ระลึกวันสถาปนากระทรวงยุติธรรม ครบรอบ 105 ปี

กระทรวงยุติธรรม

ฉบับ : ศาลและกระทรวงยุติธรรม :
การสร้างสรรค์เพื่อประชาชน

เลขทะเบียน ก.ร. 330
เลขที่ ย.ร. 1540 ก.ร.
รับเข้าปี 18 ค.ค. 2543

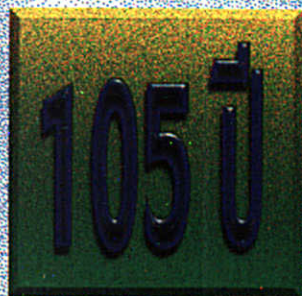
ความผาสุกของสังคมที่แท้จริงใช้เพียงชีวิต
 ที่การเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจหรือ
 ความก้าวหน้าทันสมัยในทางวิทยาศาสตร์
 เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เท่านั้น
 หากแต่ยังต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและ
 ความยุติธรรมที่ประชาชนพึงจะได้รับอีกด้วย

กระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเพียงหน่วยงานเดียวที่มีภารกิจในการสนับสนุนและ
 ส่งเสริมการดำเนินงานของศาลยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และเสมอภาคแก่ประชาชน
 โดยทั่วถึง ด้วยตระหนักถึงเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่สังคมไทยได้ก้าวเดินไปข้างหน้าแต่ละ
 อย่างก้าวนั้น กระทรวงยุติธรรมโดยผู้บริหารและข้าราชการทุกระดับได้เฝ้ามองและติดตามความเปลี่ยนแปลง
 ของสังคมไทยอย่างใกล้ชิด ในขณะเดียวกันได้มองย้อนกลับเพื่อสำรวจสถานะภาพของศาลและ
 กระทรวงยุติธรรมควบคู่ไปด้วย พบว่า สภาพการณ์ทางด้านสิทธิเสรีภาพ และทางด้านความ
 ยุติธรรม ตลอดจนการบริการประชาชนในการบวนการยุติธรรมอีกหลายส่วน สมควรได้รับการพัฒนา
 ปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการของประชาชน ด้วยเหตุนี้
 กระทรวงยุติธรรม จึงได้มุ่งมั่นพัฒนาให้การดำเนินงานภายใต้ภารกิจของศาลและกระทรวงยุติธรรมดำเนินไป
 ในทิศทางดังกล่าว เพื่อยังประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุด

ในโอกาสที่วันคล้ายวันสถาปนากระทรวงยุติธรรมได้เวียนมาบรรจบครบรอบ 105 ปี ในวันที่ 25
 มีนาคม พ.ศ. 2540 จึงขอบันทึกความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความมุ่งมั่นและเพียรพยายาม
 ดังกล่าวส่วนหนึ่งไว้ในหนังสือที่ระลึก 105 ปี กระทรวงยุติธรรม ฉบับ **"ศาลและกระทรวงยุติธรรม :
 การสร้างธรรมอันประจักษ์"** เล่มนี้ อันมีเนื้อหาประกอบด้วย การจัดตั้งศาลชั้นอุทธรณ์ ก้าวใหม่ในการให้
 บริการประชาชนของศาลและกระทรวงยุติธรรม ศาลต้นแบบเพื่อ ส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริการประชาชน
 การไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความในศาล การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาระบบงานศาล งานบริการสังคม คลื่นลูกใหม่ของการแก้ไข
 ฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และการพัฒนารูปแบบใหม่ในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ทั้งนี้
 เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ข้าราชการ และประชาชน ได้มีความรู้ความเข้าใจต่อการก้าวไปข้างหน้า
 ของศาลและกระทรวงยุติธรรม และนำมาซึ่งการร่วมมือกันสร้างสรรค์ให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปี่ยมสุขต่อไป

คำนำ

PREFACE

กระทรวงยุติธรรม

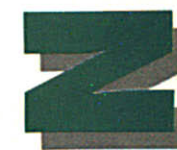
25 มีนาคม 2540

สารบัญ

CONTENTS

คำนำ	4
การจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษ	
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า	
ระหว่างประเทศ	7
แผนกคดีจราจรในศาลแขวง	10
ศาลปกครอง	12
ศาลจังหวัด แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	
กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	14
ก้าวใหม่ในการให้บริการประชาชนของศาลและ	
กระทรวงยุติธรรม	16
ศาลต้นแบบเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ	
ในการบริการประชาชน	20
การใกล้ชิดเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอม	
ยอมความในศาล	24
การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน	26
การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาระบบงานศาล	
การติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านทางจอภาพ	
ระหว่างศาลกับหน่วยงานราชทัณฑ์	
(Video Conference)	34
การบันทึกคำพยานด้วยเสียงและภาพ	36
การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบันทึก	
ถอดคำพยาน	37
การพัฒนาการจัดเก็บสำนวนคดีของศาล	
(Scanner)	38
งานบริการสังคม: คลื่นลูกใหม่ของการแก้ไขฟื้นฟู	
ผู้กระทำผิด...ที่เป็นผู้ใหญ่	40
การพัฒนารูปแบบใหม่ในการแก้ไขฟื้นฟูเด็ก	
และเยาวชนผู้กระทำผิด	44
สถิติคดี	47

ផ្កាឈូកប្រណីត

ศาลทรัพย์สินทางปัญญา

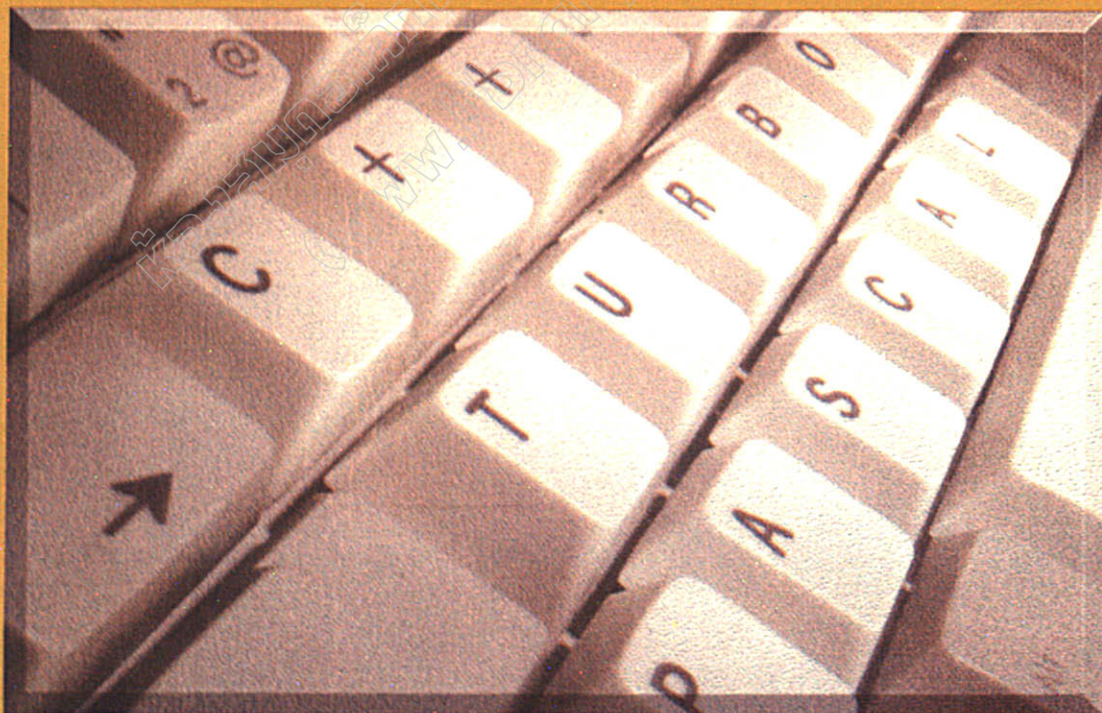
และการค้าระหว่างประเทศ

ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผลงานที่เกิดจากสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ซึ่งต้องใช้ความรู้ ความสามารถ เวลา และการลงทุนจนประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ทุกสาขาที่ต้องใช้ความเพียรพยายามของมนุษย์ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบทางอุตสาหกรรม เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ ชื่อในทางการค้า ชื่อที่ตั้งขึ้นเฉพาะ งานด้านวรรณกรรม ศิลปกรรม การแสดงออกของศิลปิน สิ่งที่เป็นภาพถ่ายและการแพร่เสียง แพร่ภาพ ผู้สร้างสรรค์ดังกล่าวจึงมีสิทธิที่จะหวงกันไม่ให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน ดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมก่อน เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้คิดสร้างสรรค์งานใหม่ขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ดังนั้น เมื่อมีการกระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งทางแพ่งและทางอาญา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของทรัพย์สินเหล่านี้อย่างยุติธรรม เหมาะสม และมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพการณ์ในทางคดีที่มีลักษณะซับซ้อน

นอกจากนั้น ความสัมพันธ์ในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศนั้น ได้พัฒนาการไปสู่ความเจริญเติบโตและมีการดำเนินธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีการเชื่อมโยงทางด้านการค้า การลงทุน การเงิน และการท่องเที่ยวระหว่างกันอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ในความสัมพันธ์ดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องอาศัยกฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติให้เกิดความถูกต้องชอบธรรมระหว่างกัน และเมื่อเกิดข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศขึ้นจำเป็นจะต้องอาศัยผู้พิพากษาที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศและความรู้ทางธุรกิจการค้า ระหว่างประเทศเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดี

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมจึงได้ ดำเนินการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศขึ้น เพื่อให้การแก้ไขข้อพิพาทในทางทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ โดยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากสิ่งสร้างสรรค์ใหม่ ๆ และจากการค้าระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในระยะแรกกำหนดเป้าหมาย จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางขึ้นก่อน โดยให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคดี ที่ว่าราชอาณาจักรและจะได้จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ภาค ต่อไป

เนื่องจากการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นเป้าหมายแรกที่จะต้องได้รับการผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็ว ดังนั้นกระทรวง ยุติธรรมจึงได้ดำเนินการเพื่อจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. การดำเนินการตามกฎหมาย

1) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ได้ประกาศใช้เป็น กฎหมายในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (เล่ม 113 ตอนที่ 5 ก ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2539)

2) เตรียมการเสนอพระราชกฤษฎีกาเปิดทำการศาลทรัพย์สินทางปัญญา ฯ ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคาดว่าจะเปิดทำการได้ประมาณกลางปี พ.ศ. 2540

2. การดำเนินการตามงบประมาณ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ จำนวน 6.565 ล้านบาท

3. การดำเนินการด้านอัตรากำลัง

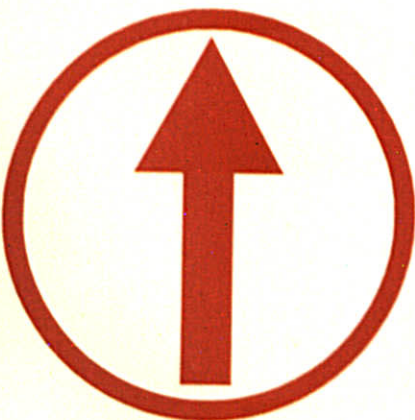
ดำเนินการกำหนดอัตรากำลังตุลาการ จำนวน 34 อัตรา อัตรากำลังธุรการ 71 อัตรา โดยอยู่ในระหว่างเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4. การดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่

1) ที่ทำการชั่วคราวศาลทรัพย์สินทางปัญญา ฯ คาดว่าจะเปิดทำการขึ้นที่อาคาร ที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้

2) ที่ทำการถาวร อยู่ในระหว่างพิจารณาจัดหาสถานที่ ซึ่งกำหนดดำเนินการ ก่อสร้างในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เป็นศาลชั้นอุทธรณ์อีก รูปแบบหนึ่งในระบบศาลยุติธรรม ซึ่งประกอบไปด้วยผู้พิพากษาที่มีความรู้ความ เชี่ยวชาญทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และมีระบบวิธี พิจารณาที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากวิธีพิจารณาคดีทั่วไป เพื่อให้เหมาะสม กับลักษณะของคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและให้เกิดความ เป็นธรรมแก่ผู้ที่มีอรรถคดีมากที่สุด ขณะเดียวกันเพื่อให้การพิทักษ์คุ้มครองทรัพย์สิน ทางปัญญาของผู้คิดสร้างสรรค์งานใหม่ และการค้าระหว่างประเทศดำเนินไปอย่าง มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ในกรณี นอกเหนือจากการให้ความยุติธรรมแก่ผู้คน โดยเท่าเทียม อย่างไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดแล้ว ยังเป็นการจูงใจให้ มีการคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์และนำเข้าซึ่งเทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่สู่ประเทศไทย ตลอดจนสร้างแรงจูงใจในการสร้างความสัมพันธ์ในทางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

แผนกคดีจราจร ในศาลแขวง

ใน ปัจจุบันการจราจรบนท้องถนนมีปัญหามากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากปริมาณรถเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่สอดคล้องกับถนน เป็นเหตุให้การจราจรติดขัดและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นและเมื่อการจราจรไม่คล่องตัวผู้ขับขี่ที่ไม่มีความชำนาญในการขับขี่รถก็จะคำนึงถึงแต่เพียงว่าขับรถให้ถึงที่หมายให้เร็วขึ้นได้อย่างไร โดยละเลยเรื่องความปลอดภัย แม้ว่าบางครั้งการขับขี่นั้นจะเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ การสูญเสียชีวิต หรือถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม อันเป็นเหตุให้สถิติอุบัติเหตุที่มีการสูญเสียชีวิต และทำความเสียหายแก่ทรัพย์สินมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งสาเหตุที่ผู้ขับขี่มิได้คำนึงถึงความปลอดภัยมีดังนี้

- การสอบใบอนุญาตขับขี่นั้นมิได้มุ่งประสงค์ให้ผู้ขับขี่คำนึงถึงความปลอดภัย ยิ่งกว่าการทดสอบเพียงว่าผู้ขับขี่นั้นขับรถได้หรือไม่เท่านั้น ซึ่งผู้ผ่านการสอบจะขาดจิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัย

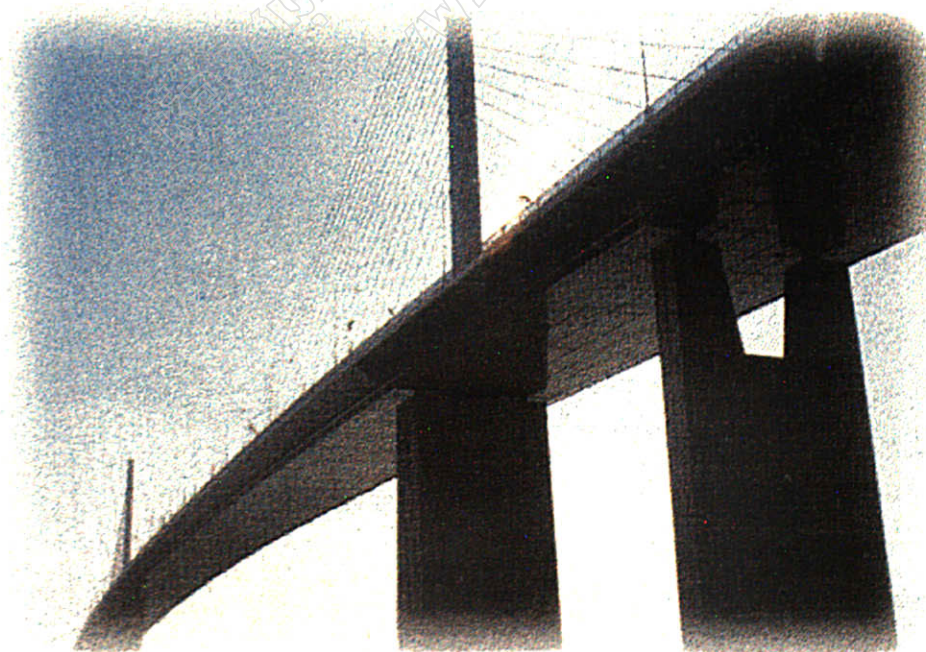
- มาตรการบังคับใช้กฎหมายจราจรไม่ได้ผล เนื่องจากความผิดจราจรที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีเพียงโทษปรับเท่านั้น เมื่อผู้ขับขี่ชำระค่าปรับแล้วไปกระทำความผิดอีก ทำให้โทษตามกฎหมายไม่มีอำนาจยับยั้งหรือทำให้ผู้ขับขี่นั้นตระหนักถึงผลเสียที่เกิดจากการขับรถโดยฝ่าฝืนกฎหมาย

- ไม่มีมาตรการในการลงโทษเพื่อปรับพฤติกรรมของผู้ขับขี่

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นจำเป็นที่จะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายจราจรให้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยจะต้องให้ผู้ขับขี่ที่กระทำความผิด ได้รับความรู้เรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติตามกฎจราจรและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และทัศนคติ เพื่อให้เห็นถึงผลร้ายของการกระทำความผิดจราจร เช่น การให้ชมภาพยนตร์เกี่ยวกับการขับขี่รถยนต์โดยปลอดภัยหลาย ๆ ครั้ง การเข้าโรงเรียนฝึกอบรมการขับขี่และกฎจราจร การคุมประพฤติและให้ทำงานบริการสังคมซึ่งมาตรการต่างๆ ที่ใช้กระบวนการทางศาลจะต้องมีขึ้นเพื่อรองรับการลงโทษนั้นให้เหมาะสม และคล่องจงแต่ละกรณีไป แต่อย่างไรก็ตามความผิดต่อกฎหมายจราจรเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง ดังนั้นกระบวนการพิจารณาของศาลจึงไม่ควรสลับซับซ้อน แต่จะต้องเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและคดีที่จะต้องได้รับการพิจารณาโดยศาล ก็ควรที่จะเป็นความผิดที่จะก่อให้เกิดปัญหาการจราจรอย่างรุนแรง เช่น การขับรถฝ่าฝืนสัญญาณไฟ การขับรถโดยประมาท หรือนำพาอันตรายอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน การจอดรถในที่ห้ามจอด ขับรถแข่งในทางโดยไม่ได้รับอนุญาต ขับรถเกินอัตราความเร็วที่

กฎหมายกำหนด ขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่ ขับรถบรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กำหนด ความผิดเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม เช่น ขับรถที่ก่อให้เกิดก๊าซ ผุ่น ควนหรือละอองเคมี เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จากตัวอย่างความผิดที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นจะต้องนำมา พิจารณาคดีในศาลแขวงที่มีแผนกคดีจราจร

เพื่อให้แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นรูปธรรม ขณะนี้กระทรวง ยุติธรรมได้พิจารณาเสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวม 5 ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติ จราจรทางบกฯ ร่างพระราชบัญญัติขนส่งทางบกฯ ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ร่าง พระราชบัญญัติทางหลวงฯ และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความ อาญาในศาลแขวงฯ ซึ่งกฎหมายทั้ง 5 ฉบับ คณะรัฐมนตรีรับหลักการและได้ส่งให้คณะ กรรมการกฤษฎีกาพิจารณา ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกามีมติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติ ทางหลวงฯ และราชบัญญัติขนส่งทางบกฯ คืนไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เนื่องจาก เห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวขึ้น ส่วนร่าง พระราชบัญญัติที่เหลือจำนวน 3 ฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมของคณะ กรรมการกฤษฎีกาแล้ว และอยู่ในระหว่างการพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

ศาลปกครอง

1. สำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ (โดยกระทรวงยุติธรรม)

1.1 รูปแบบศาล กำหนดให้เป็นระบบศาลคู่โดยมีองค์กรที่ทำหน้าที่
ในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง คือ ศาลปกครองและองค์กรที่ทำหน้าที่

ในการบริหารงานบุคคล คือ

คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองแยกจาก
ศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการ

1.2 ระบบวิธีพิจารณาคดี

ใช้ระบบไต่สวนเป็นหลัก เนื่องจากในคดีปกครอง
ราษฎรซึ่งเป็นคู่ความ พินาศกับเจ้าพนักงานของรัฐ
หรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งค่อนข้างเสียเปรียบในการ
ดำเนินคดี เพราะข้อมูลและพยานหลักฐานต่างๆ
มักจะทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่และอยู่ในความครอบ
ครองของฝ่ายปกครอง จึงจำเป็นต้องให้ศาลเข้า
ไปมีบทบาทในการ แสวงหาพยานหลักฐานมากขึ้น
เพื่อลดความได้เปรียบของฝ่ายปกครอง แต่ทั้งนี้
ก็นำเอาจุดเด่นของระบบกล่าวหาที่เปิดโอกาส
ให้คู่ความมีโอกาสคัดค้านและตรวจสอบพยาน

หลักฐานและข้อเท็จจริงในคดี โดยมีทนายความให้ความช่วยเหลือเข้ามาเสริม
และได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นตุลาการศาลปกครองว่าต้องเป็นผู้ที่มี
ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายปกครองและการบริหารอีกด้วย
นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีตุลาการ ศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะคัดเลือก
จากผู้มีความรู้ทางด้านกฎหมายมหาชน เพื่อเข้ามาร่วมเป็นองค์คณะพิจารณา
พิพากษาคดีด้วย

1.3 ความเป็นเอกภาพขององค์กรตุลาการ

ได้กำหนดให้ศาลปกครองและศาลยุติธรรมมีความเกี่ยวพันกัน โดยให้ประธาน
ศาลฎีกาเป็นประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และมีระบบการ
ประชุมร่วมกันระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลปกครอง เพื่อวินิจฉัยในกรณีที่มิมีปัญหา
เกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งสองขัดกันด้วย

2. ความเป็นมาในการจัดตั้งศาลปกครอง

ปี พ.ศ. 2475 ผู้ก่อการในคณะราษฎรบางคนโดยเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาจากประเทศฝรั่งเศสพยายามจะผลักดันให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นในประเทศไทย โดยพยายามเอาระบบศาลปกครองของฝรั่งเศสมาใช้ แต่ก็ถูกคัดค้านมาโดยตลอด เนื่องจากไม่เหมาะสมกับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2499 แนวความคิดในการจัดตั้งศาลปกครองได้เปลี่ยนไปในทางที่จะให้รวมอยู่ในกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างกฎหมายจัดตั้งศาลปกครองต่อคณะรัฐมนตรี แต่ต่อมาเกิดรัฐประหารเสียก่อน

ปี พ.ศ. 2500 นายญาติ ไหวติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองให้อยู่ในกระทรวงยุติธรรม แต่เกิดการยึดอำนาจก่อนที่จะมีการเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ปี พ.ศ. 2516 ผลจากเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม ทำให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับเสรีภาพขยายไปอย่างกว้างขวาง แนวความคิด ในเรื่องการจัดตั้งศาลปกครองจึงกลับมาอีก

ปี พ.ศ. 2517 บทบัญญัติเกี่ยวกับศาลปกครองเริ่มปรากฏเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2517 ในมาตรา 212 ว่า **“ศาลปกครองและศาลในสาขาแขนงอื่น สาขาพิเศษหรือสาขาสังคม จะจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ....”**

ปี พ.ศ. 2521 รัฐบาลมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองขึ้นในการอบของกระทรวงยุติธรรม

ปี พ.ศ. 2523 รัฐบาลสมัยนายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภามีใจความตอนหนึ่งว่า **“จะจัดตั้งศาลปกครองและศาลสาขาอื่นตามความเหมาะสม”** และกระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองให้อยู่ในกระทรวงยุติธรรมตามนโยบายดังกล่าว และมีการพิจารณาจนถึงขั้นของวุฒิสภาแล้ว แต่เนื่องจากการยุบสภาฯ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงตกไป

ปี พ.ศ. 2538 มีการแก้ไขบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 กำหนดให้มีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองแยกต่างหากจากคณะกรรมการตุลาการของศาลยุติธรรม กระทรวงยุติธรรมจึงได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองของกระทรวงยุติธรรมให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยจัดระบบศาลปกครองแยกต่างหากจากระบบศาลยุติธรรม แต่ยังคงให้กระทรวงยุติธรรม ดูแลงานธุรการเช่นเดียวกับศาลอื่น ๆ

แผนกคดีเยาวชน และครอบครัวกับสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นับแต่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนและพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และต่อมาได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา ได้มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นเพียง 9 แห่ง กับเปิดทำการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด 13 แห่ง ซึ่งยังมีจังหวัดต่างๆ อีกกว่า 50 จังหวัด ที่ยังไม่มีหน่วยงานศาลเยาวชนและครอบครัว อันเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ไม่ได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมายที่ทัดเทียมกับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลเยาวชนครอบครัว กล่าวคือ

- ต้องถูกควบคุมตัวรวมกับผู้ใหญ่ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือเป็นอาชญากรที่กระทำความผิดในคดีอาชญากรรม

- อาจถูกใช้เครื่องพันธนาการ ซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนที่อ่อนเยาว์
- ต้องถูกควบคุมตัวเกินกว่า 24 ชั่วโมง จนถึง 3 วัน อันเป็นการไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนที่อ่อนเยาว์

- ไม่มีการสืบเสาะสภาพแวดล้อม สภาพครอบครัวและอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นสำหรับผู้พิพากษาในการใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมในการแก้ไขเด็กและเยาวชนเป็นราย ๆ ไป

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น เด็กและเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่ไม่มีหน่วยงานศาลเยาวชนและครอบครัว เมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดจึงไม่ได้รับการปกป้องและคุ้มครองสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำ ว่าด้วยการบริการงานในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน รวมทั้งอาจมีการละเมิดสิทธิเด็กดังกล่าวด้วย กระทรวงยุติธรรมจึงมีนโยบายที่จะขยายงานศาลเยาวชนและครอบครัวออกไปยังส่วนภูมิภาคให้ครบทุกจังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 กระทรวงยุติธรรมดำเนินการเปิดทำการศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในวันที่ 2 เมษายน 2540 จำนวน 6 แห่ง คือ สุพรรณบุรี สระบุรี จันทบุรี ลำปาง นุรีรัมย์ และภูเก็ต

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

ก้าวใหม่

ในการให้บริการ ประชาชน ของศาลและ กระทรวงยุติธรรม

จากนโยบายในการให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการศาล และกระทรวงยุติธรรมให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว ได้ส่งผลให้มีการเริ่มปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานธุรการของศาลบางส่วน รวมถึงการพัฒนาหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2539 ดังนี้

1. ให้บริการแก่ประชาชนตลอดวันโดยไม่พักเที่ยง โดยจัดเจ้าหน้าที่สับเปลี่ยนกันให้บริการในระหว่างเวลา 12.00-13.00 น. ที่งานรับฟ้อง งานการเงิน งานเก็บสำนวนความ งานเอกสาร และงานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บริการประชาชนในการยื่นคำฟ้อง คำร้อง คำแถลงต่างๆ บริการรับสอบถามคำสั่งศาลทางโทรศัพท์ ถ่ายเอกสารในสำนวนเพื่อรับรองสำเนา คำนวณค่าขึ้นศาลและรับเงินค่าธรรมเนียม คำคำร้อง คำคำขอ รับเงินค่านำหมาย ฯลฯ โดยดำเนินการในศาลชั้นต้น ได้แก่ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลจังหวัดมีนบุรี ศาลแขวงสงขลา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด และศาลจังหวัดตรังแผนกคดีเยาวชนเป็นต้น รวมถึงการจัดเจ้าหน้าที่ประจำที่ฝ่ายเก็บสำนวนที่ กรมบังคับคดี เพื่อตรวจสอบหลักฐานการตั้งเรื่องและเจ้าหน้าที่เพื่อรับเงินค่าธรรมเนียม โดยไม่หยุดพักกลางวันด้วย

2. ดำเนินการให้บริการประชาชน ในวันหยุดราชการ(วันเสาร์) และวันหยุดราชการติดต่อกันตั้งแต่ 2 วันขึ้นไป จากการแก้ไขโดยบทบัญญัติในมาตรา 87 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2539 ลดระยะเวลา

การควบคุมผู้ถูกขังของพนักงานสอบสวนจากเดิมไม่เกิน 7 วัน เป็นไม่เกิน 3 วัน และลดระยะเวลาที่พนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงจากเดิม 72 ชั่วโมง เป็น 48 ชั่วโมง ทั้งนี้เพื่อให้บริการรับฟ้องหรือฝากขังตามกฎหมาย ขอบประกันตัวผู้ต้องหาชำระค่าปรับแทนการถูกกักขัง ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการพิจารณาโดยต่อเนื่อง เป็นผลให้ได้รับอริสราภพเร็วขึ้น

3. จัดระบบบริการประชาชนให้เสร็จสิ้นในจุดเดียวของศาล (One

Stop Service) โดยลดขั้นตอนในการติดต่อราชการในงานรับฟ้องงานอุทธรณ์และฎีกา หรือกรณีคู่ความที่ยื่นคำร้อง คำฟ้อง อุทธรณ์ฎีกา หรือวางเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งคำคู่ความหรือหมายต่างๆไว้ และประสงค์จะขอทราบคำสั่งศาล จะดำเนินการเสนอได้โดยเร็ว รวมถึงลดขั้นตอนการให้บริการในการติดต่อขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยครั้งแรก ทำให้ขั้นตอนการปล่อยตัวชั่วคราวสิ้นที่งานประชาสัมพันธ์ของศาลในเวลาอันรวดเร็ว และร่วมมือกับเรือนจำเพื่อให้การปล่อยจำเลย หรือผู้ต้องหาซึ่งผู้คุมขังอยู่ในเรือนจำได้เร็วขึ้น โดยการขอความร่วมมือจากนายประกันหรือญาติของจำเลยให้โทรศัพท์แจ้งกลับมายังเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของศาล ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยจำเลยหรือผู้ต้องหาแล้วประมาณ 1 ชม. 30 นาที จำเลยหรือผู้ต้องหาจะได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำทันที ทำให้ผู้มาติดต่อไม่เกิดความสับสน ไม่เสียเวลาและไม่ถูกแอบอ้างหาผลประโยชน์จากกลุ่มมีจิตพิศได้

4. นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานบริการต่าง ๆ เช่น งานฝากขังงานพิมพ์คำพิพากษา รวมถึงใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสำนวนความ ผลคำสั่งศาลหรือเรื่องใดในสำนวนความที่ตนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคดีเป็นผลให้คู่ความสามารถดำเนิน

การติดตามผลได้อย่างถูกต้อง สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ศาล ภาษีอากรกลางได้จัดให้บริการ ประชาชนทั่วไปที่สนใจเป็นสมาชิก ในการค้นหาข้อมูลเพื่อศึกษาและนำไปเป็นบรรทัดฐานหรือแนวทางปฏิบัติ ในการประกอบธุรกิจ อันเป็นประโยชน์ที่จะส่งผลทำให้บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลที่มีรายได้จากการ ประกอบอาชีพ หรือจากการประกอบ ธุรกิจสามารถทำการวางแผนภาษี ของธุรกิจได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยนำเครื่อง Scanner มาใช้เก็บ รวบรวมคำพิพากษาแล้วส่งข้อมูล ไปยังสถานประกอบธุรกิจของผู้เป็น สมาชิกโดยทางโทรสาร หรือทาง Fax Modem ได้ทันที

นอกจากนี้กรมบังคับคดีได้นำ คอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส (TOUCH

SCREEN) มาใช้ในการให้ข้อมูล ข่าวสารด้านการประชาสัมพันธ์แก่ ผู้มาติดต่อราชการกรมบังคับคดี ใน ชั้นแรกนี้ได้นำคอมพิวเตอร์ระบบ สัมผัสจำนวน 2 เครื่องมาให้บริการ ณ บริเวณห้องโถงชั้น 2 กรมบังคับ คดี โดยผู้ที่มาติดต่อราชการกรม บังคับคดีสามารถกดเลือกหาข้อมูลที่ต้องการทราบ ด้วยวิธีสัมผัสที่ หน้าจอคอมพิวเตอร์ ได้โดยตรง ซึ่งคอมพิวเตอร์ระบบสัมผัสนี้ง่าย ต่อการใช้งาน ประหยัดเวลา และ ผู้ใช้สามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการติดต่องานกับกรมบังคับ คดีอย่างละเอียด และในอนาคต กรมบังคับคดีมีโครงการจะนำคอมพิวเตอร์ระบบใช้บัตร (BAR CODE) มาใช้ในการบริการ เพื่อการ ตรวจสอบรายชื่อบุคคลล้มละลาย

การติดตามความเคลื่อนไหวของ ส่วนคดี และการสอบถามข้อมูล ทางการเงินของคดีต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะนำคอมพิวเตอร์ระบบดังกล่าว มาให้บริการได้ภายในปี พ.ศ. 2540

5. ให้บริการถ่ายสำเนาเอกสาร และคำคู่ความทางโทรสาร โดยผู้มีความประสงค์จะขอคัดหรือถ่าย สำเนาเอกสาร สามารถส่งคำแถลง ขอลำเนาเอกสารของเอกสารโดยทาง โทรสารเป็นการล่วงหน้า และให้ระบุ วันเวลาที่ จะมารับสำเนาเอกสารไว้ที่ หัวกระดาษคำแถลง ซึ่งเจ้าหน้าที่จะ ดำเนินการค้นหาสำนวนเพื่อถ่าย เอกสารให้ เมื่อถึงวันนัดก็มาขอรับ ได้โดยนำต้นฉบับคำแถลงมายื่น

6. ให้บริการประชาชนทางไปรษณีย์ ได้แก่ การขอทราบผลการส่ง หมาย การขอทราบคำสั่งศาล

บริการไม่พื้กเทียง

ยัง งาน สร้างคุณภาพ

บริการประชาชน
ทางไปรษณีย์
ระบบสัมผัส

(TOUCH SCREEN)

การส่งสำเนา เอกสารและการส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งทางไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ลงทะเบียน โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีเสียค่าธรรมเนียม ไปรษณีย์ และกรอกเลขที่คดีโจทก์จำเลยให้ถูกต้อง

7. ปรับปรุงการบริการด้านการบังคับคดีแพ่ง ในการตั้งเรื่องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปดำเนินการบังคับคดีโดยทางโทรสาร การบริการ นัดยึดทรัพย์ล่วงหน้าทางโทรศัพท์ เพื่อให้บริการขอตั้งเรื่องทางโทรสาร โดยนำต้นฉบับคำขอและเอกสารที่ส่งมาทางโทรสาร ให้ครบถ้วนตามกฎหมาย บริการนำยึดทรัพย์ล่วงหน้าทางโทรศัพท์ และตั้งเรื่องและนำยึดทรัพย์ในวัน เดียวกันโดยส่งโทรสารแจ้งคำขอ (ยึดทรัพย์ ชับไล่ รื้อถอนบังคับคดีข้ามเขต หรือคำร้องอายัดทรัพย์) ตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี พร้อมเอกสาร ประกอบคำขออย่างครบถ้วนไปยังฝ่ายเก็บสำนวนตลอดเวลาโดยไม่ พื้กเทียง นอกจากนี้ได้ลดขั้นตอนในการรับเงินสำหรับเจ้าหนี้ในคดีแพ่ง และคดีล้มละลาย ไม่ต้องเดินทางมารับเงินด้วยตนเอง สามารถรับเงินผ่าน ทางบัญชีเงินฝากธนาคารที่ผู้เป็นเจ้าหนี้เปิดบัญชีไว้ เป็นผลให้ประชาชน หรือคู่ความได้รับประโยชน์จากการบริการได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

8. ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในคดีที่ไม่ยุ่งยาก ให้ดำเนินการพิจารณา คดีอย่างคดีมโนสำเนา ได้แก่ คดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหา- ริมทรัพย์อันมีค่าเช่า หรืออาจให้เช่าได้ในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละ 4,000 บาท หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา หรือคดีฟ้อง

ขอให้จำเลยชำระเงินจำนวนที่แน่นอนตามตัวเงิน ซึ่งการรับรองหรือ การชำระเงินตามตัวเงินนั้นได้ถูก ปฏิเสธ คดีฟ้องขอให้จำเลยชำระ เงินจำนวนที่แน่นอนตามสัญญากู้ยืมเงิน สัญญากู้ยืมเงินและจำนอง สัญญากู้ยืมเงินและค้ำประกัน และ สัญญากู้ยืมเงินค้ำประกันและจำนอง รวมทั้งคดีที่ฟ้องขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามสัญญาอื่น ๆ ที่ทำเป็น หนังสือ ซึ่งทำให้คดีต่าง ๆ ได้รับการพิจารณาเสร็จไปโดย รวดเร็วยิ่งขึ้น

9. ดำเนินการเผยแพร่ข่าวสาร กิจ- กรรมของศาลและกระทรวงยุติธรรม ผ่านทางสื่อต่างๆเสี่ยงตามสาย จัด บอร์ดกิจกรรมของศาล จัดเจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมาย นอก จากนี้ได้จัดบอร์ดและเจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์แนะนำการติดต่อ ราชการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่คู่ ความและนายประกันในการเขียน คำร้อง คำขอ คำแถลงต่าง ๆ และ ผู้มาติดต่อราชการ

10. ดำเนินโครงการนำร่องย่องาน สร้างคุณภาพที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานี โดยทดลองใช้ในงานประกันตัว งานสารบรรณ งานห้องสำนวน สำหรับงานฝากซึ่งมีการรวบรวม หมายซึ่ง ระหว่างสอบสวนทั้งหมด แล้วรวบรวมให้เหลือเพียงแผ่นเดียว และปรับปรุงแบบพิมพ์หมายซึ่งโดย การเพิ่มเติมรายละเอียดสำหรับการ ฝากซึ่ง ครั้งที่ 2-7 ไว้ด้านหลังหมาย ซึ่งสามารถลดภาระในการตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อความใน หมายซึ่งได้

ศาลต้นแบบ

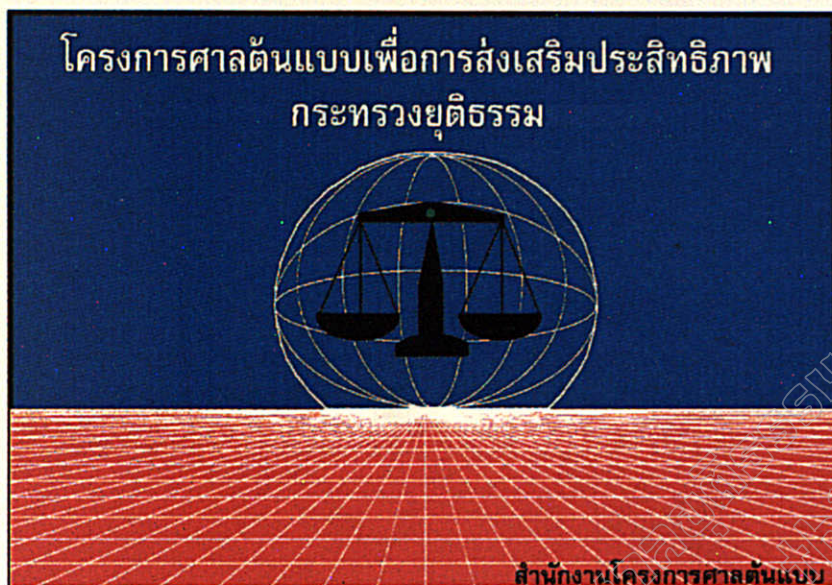
เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ ในการให้บริการประชาชน

ปัจจุบัน กระทรวงยุติธรรม ได้นำแนวคิดในการปรับปรุงประสิทธิภาพในส่วนราชการจากสำนักงาน ก.พ. มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบงาน โดยพิจารณาเห็นว่าเมื่อประชาชนมาศาล สิ่งที่มีผลสัมพัทธ์กับประชาชนมากที่สุดก็คืองานธุรการของศาล ซึ่งระบบงานดังกล่าวอยู่ในวิสัยที่กระทรวงยุติธรรมสามารถนำมาปรับปรุงได้ เพราะไม่ได้กระทบกับการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษา ด้วยเหตุนี้ จึงได้จัดทำโครงการศาลต้นแบบเพื่อการส่งเสริมประสิทธิภาพขึ้น เพื่อปรับปรุงระบบการทำงานธุรการของศาลให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบันมากที่สุด นั่นคือการทำงานที่คล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีบริการที่รวดเร็ว และมีผลสัมฤทธิ์ที่ประเมินได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้การดำเนินงานตามโครงการได้นำหลักวิชาการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้มีแนวทางและมาตรฐานเดียวกันกับการพัฒนาระบบงานของส่วนราชการอื่นๆ และได้จัดให้มีการทดลองปฏิบัติงานตามระบบที่พิจารณาปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง และนำปัญหาที่ได้รับมาปรับปรุง แก้ไขให้ระบบงานมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้เป็นต้นแบบได้อย่างมั่นใจ

กระทรวงยุติธรรม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการขึ้น เพื่อบริหารการดำเนินงานโดยมีรองปลัดกระทรวงยุติธรรม (ฝ่ายพัฒนา) นายศิริชัย จิระบุญศรี เป็นประธานคณะกรรมการ นายวิระพล ตั้งสุวรรณ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา ทำงานธุรการในตำแหน่งรองปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานคณะอนุกรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ และได้เรียนเชิญ นายเกียรติ จาตนิลพันธุ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ นายอุดม เพื่องพุง รองประธานศาลฎีกา และ รศ.ดร.ศุภชัย ยาวประภาษ จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษาโครงการ และเพื่อให้โครงการบังเกิดผลงานอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงได้ตั้งทีมงานเฉพาะกิจขึ้น จำนวน 7 คน ทำงานเต็มเวลา และได้คัดเลือกศาลจังหวัดกาญจนบุรีเป็นศาลต้นแบบทดลองนำร่อง

การปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานธุรการของศาลต้นแบบ มีแนวทางการ ดำเนินการ 2 แนวทาง ตามลำดับ คือ

1. การปรับเปลี่ยนทางกายภาพ (Physical Layout) คือ การจัดต่อน ยูนงานที่ไม่จำเป็น รวมส่วนที่จำเป็นเข้าด้วยกัน ปรับเปลี่ยนสถานที่ หรือลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานใหม่ จัดลักษณะการทำงานในส่วนจำเป็นที่เหลือน้อยให้สูงขึ้น และที่สำคัญที่สุด คือ **เพิ่มการบริการประชาชน** การปรับเปลี่ยนทางกายภาพนี้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ยังไม่ได้มีการแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ และยังไม่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้

2. การศึกษาและออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อมาใช้กับกระบวนการทำงานธุรการของศาล ทั้งนี้ระบบเทคโนโลยีดังกล่าวอยู่ภายใต้เงื่อนไขของงบประมาณที่มีจำกัด

นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2539 จนถึงปัจจุบัน (มกราคม 2540) โครงการศาลต้นแบบได้มีการดำเนินการตามแนวทางที่ 1 คือปรับเปลี่ยนทางกายภาพ โดยมีผลการดำเนินงานพอจะสรุปได้ดังนี้คือ

1. สำรวจความพึงพอใจและความต้องการของประชาชนชาวจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีตัวชี้วัด เช่น ความรวดเร็ว ความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ ความโปร่งใสหรือการทราบขั้นตอนระยะเวลาในการทำงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

2. ออกแบบปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานธุรการศาลที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุด โดยได้พิจารณาและได้ทดลองนำไปใช้แล้ว จำนวน 7 กระบวนการ ได้แก่

- 1) กระบวนการขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวที่ศาล
- 2) กระบวนการยื่นคำฟ้อง/ยื่นฟ้อง
- 3) กระบวนการยื่นคำร้อง คำขอ คำแถลง และคำบอกกล่าว
- 4) กระบวนการยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง/ฝากขัง
- 5) กระบวนการขอคัดถ่ายเอกสารในสำนวน
- 6) กระบวนการขอทราบหมายเลขคดีในสารบบความหรือสารบบคำพิพากษา
- 7) กระบวนการมาขึ้นศาลตามนัดหรือตามหมายเรียก

โดยก่อนการออกแบบ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ได้จัดทำแผนภูมิทางเดินของงาน (Work Flow Chart) เป็นภาพรวมแสดงเส้นทางเดินของคดี เพื่อให้เห็นภาพรวมว่าขั้นตอนใดอยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา

หรือข้าราชการธุรการ และจัดทำแผนภูมิทางเดินของงานแต่ละกระบวนการ (Work Process Chart) มีการจับเวลาและวิเคราะห์การใช้เวลาตามขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละกระบวนการ และแสดงการติดต่อกันของประชาชนคู่ขนานไปกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อนำแผนภูมิดังกล่าวมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์การออกแบบกระบวนการทำงานใหม่และพิจารณาว่าขั้นตอนใดสามารถปรับแก้ไขได้ หากเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ศาล ก็จะทำการปรับแก้ทันที แต่หากขั้นตอนไปเกี่ยวข้องกับความสะดวกของหน่วยงานอื่นก็จะใช้วิธีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผลจากการปรับเปลี่ยนที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือการลดระยะเวลาการติดต่อราชการของประชาชน เช่น กระบวนการขอประกันตัวครั้งแรก ซึ่งเป็นกระบวนการย่อยของกระบวนการขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวที่ศาล ประชาชนใช้เวลาติดต่อราชการเพียง 1 ชั่วโมง จากเดิมที่เคยใช้เวลากว่า 2-3 ชั่วโมง และได้ผลเป็นที่น่าพอใจมากที่สุดก็คือ กระบวนการขอประกันตัวต่อระหว่างสอบสวน จากเดิมประชาชนเคยใช้เวลาติดต่อราชการไม่ต่ำกว่า 3-5 ชั่วโมง ปัจจุบันเหลือเพียง 5 นาทีเท่านั้น นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการเพิ่มการบริการประชาชน ด้วยการแจกบัตรรับเรื่องเพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจว่าจะได้รับการบริการอย่างเสมอภาคเรียงตามลำดับ ในส่วนของกระบวนการยื่นคำฟ้อง/ยื่นฟ้องนั้น จุดเด่นของการปรับเปลี่ยนคือการนำระบบ One Stop Service มาใช้และปรับลักษณะการทำงานให้เป็นแบบ Flat Organization ทำให้สามารถเปิดช่องทางการรับบริการสำหรับการยื่นคำฟ้อง/ยื่นฟ้องได้มากขึ้น และได้เปิดบริการแจ้งคำสั่งศาลทางไปรษณีย์และโทรสาร เพื่อสร้างทางเลือกในการขอทราบคำสั่งศาลให้กับประชาชนด้วย

ในทุกกระบวนการที่ปรับเปลี่ยนจะมีการจัดทำแผนภูมิสำหรับประชาชน แสดงถึงการดำเนินงาน และระยะเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละขั้นตอน เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานด้วย

3. มีการวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นไปตามหลักของการบริหารงานสมัยใหม่ คือ กระบวนการทำงานต่างๆ ที่ทำการปรับเปลี่ยน ต้องสามารถประเมินผลได้ โดยมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ได้แก่ ระยะเวลา ต้นทุน และความพึงพอใจของประชาชน ทั้งนี้เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงผลการเปลี่ยนแปลง ปัญหาที่เกิดขึ้น และวิธีการแก้ไข ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการวัดระยะเวลาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ และจากการทดสอบโดยใช้แบบสำรวจก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจว่าส่วนใหญ่ใช้เวลาดำเนินงานไม่เกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้

ผลจากการดำเนินงานของโครงการศาลต้นแบบดังกล่าว ทำให้กระทรวงยุติธรรมก้าวขึ้นสู่แถวหน้าทัดเทียมส่วนราชการอื่น ที่เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานเพื่อบริการประชาชน และนี่ก็คืออีกหนึ่งแห่งความพยายาม เพื่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ที่กระทรวงยุติธรรม มอบให้ประชาชน

การ ไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิด การประนีประนอม ยอมความในศาล

การไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความในชั้นศาลเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ลดคดีที่เข้าสู่ศาล โดยจะก่อให้เกิดผลดีทั้งคู่ความและศาล กล่าวคือเป็นการยุติข้อพิพาทของคู่กรณีด้วยความสมัครใจ เป็นผลให้เกิดความเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว เป็นธรรม และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน ทั้งยังประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งยังช่วยลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลอันสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและนโยบายกระทรวงยุติธรรม

เพื่อให้มีระบบไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทที่มีมาตรฐานเดียวกัน ขณนี้ศาลและกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำรูปแบบวิธีการไกล่เกลี่ยและวิธีประนีประนอมข้อพิพาทสำหรับศาลทั่วประเทศ โดยการติดต่อประสานงานกับศาลและขอความร่วมมือให้นำระบบดังกล่าวไปใช้ในศาลทั่วประเทศ และสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำเอกสารเผยแพร่เรื่องการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ จำนวน 10,000 ฉบับ เพื่อแจกจ่ายไปยังศาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดสัมมนาเรื่อง “กระบวนการระงับข้อพิพาททางแพ่งในปัจจุบันกับการระงับข้อพิพาทของสังคมไทยในอนาคต” โดยผลจากการสัมมนาดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นพ้องให้นำวิธีระงับข้อพิพาทโดยวิธีไกล่เกลี่ยมาใช้ก่อนนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล ซึ่งในการนี้ได้ออกหนังสือคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยเพื่อยังให้เกิดการประนีประนอมยอมความ พ.ศ. 2539 ส่งไปยังศาลทั่วประเทศเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อยังให้เกิดประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ประชาชนมากที่สุด

ปัจจุบันมีศาลหลายศาลได้นำวิธีการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความมาใช้และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เช่น ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลจังหวัดภูเก็ต ศาลจังหวัดระนอง ศาลจังหวัดสมุทรปราการ ศาลจังหวัดมีนบุรี ฯลฯ และในอนาคตอันใกล้นี้ วิธีการดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ในศาลทั่วประเทศ เพื่อยังให้เกิดความเป็นธรรมและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำโครงการจัดตั้งแผนกไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทในศาล เพื่อขอรับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณ ในการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทให้กับศาลทั่วประเทศด้วย

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน

แนวความคิดในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ถือว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีความเป็นอิสระและมีสิทธิที่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในเสรีภาพ ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยและการดำรงอยู่ในสังคม สามารถมีอำนาจที่จะกระทำสิ่งใดก็ได้ โดยมีก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น และความสงบสุขของสังคม ในขณะเดียวกัน สิทธิ เสรีภาพ ที่มนุษย์พึงมีนั้นจะต้องไม่ถูกลิดรอนหรือละเมิดจากบุคคลอื่น หรือ อำนาจอรัฐ แนวคิดดังกล่าวได้รับการผลักดันจากองค์กรสิทธิมนุษยชนของประเทศต่างๆมาอย่างต่อเนื่อง จนในที่สุดได้มีการจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1948 ทั้งนี้เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้บรรลุอย่างจริงจัง และเป็นเครื่องกำหนดสิทธิมนุษยชน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยที่บทบัญญัติส่วนหนึ่งของปฏิญญาฯ ได้มุ่งคุ้มครองในทางกฎหมายแก่ทั้ง บุคคลผู้สุจริตโดยทั่วไป และผู้ซึ่งตกอยู่ภายใต้การถูกดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมดังเช่น การบัญญัติไว้ในข้อ 7 ข้อ 10 และข้อ 11 ดังนี้

ข้อ 7 ทุกคนเสมอกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญาและจากการยุยงให้เกิดการเลือกปฏิบัติดังกล่าว

ข้อ 10 ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาคเต็มที่ในอันที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมและเปิดเผยจากศาลที่อิสระและเที่ยงธรรมในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตน และการกระทำผิดอาญาใดๆ ที่ตนถูกกล่าวหา

ข้อ 11 ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2538 ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทของบรรดากฎหมายทั้งหลายในหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิ เสรีภาพ ของชนชาวไทยได้บัญญัติเพื่อความเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพจากการใช้กฎหมายแก่บุคคลทั่วไป และผู้ที่ตกอยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีไว้หลายมาตรา ดังเช่น

มาตรา 25 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย

มาตรา 29 ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนที่จะมีคำพิพากษาคัดค้านถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด มิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็วและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมายและจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว

สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกันย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายบัญญัติ

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือถูกจำคุก ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควร

มาตรา 30 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในร่างกาย

การจับกุม คุมขัง หรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่ากรณีใดๆ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ผู้ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นจะต้องได้รับแจ้งข้อหาหรือเหตุและรายละเอียดตามสมควรในการถูกที่จับกุมหรือถูกตรวจค้นโดยไม่ชักช้า และผู้ถูกคุมขังย่อมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวได้

การแจ้งข้อหาแก่บุคคลใดๆ จะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา

ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคล ผู้ถูกคุมขังเองก็ดี พนักงานอัยการก็ดี บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังก็ดี มีสิทธิร้องต่อศาลท้องที่ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นนั้น ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีผลศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เห็นที่พอใจของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที

มาตรา 31 ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาตัดสินด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม

มาตรา 32 ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในคดีแพ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 34 บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่ร้องขึ้นคัดค้านพิจารณาใหม่ในภายหลังว่าบุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิด ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนและได้รับบรรดาสิทธิที่เสียไปเพราะแห่งคำพิพากษานั้นคืน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

จะเห็นได้ว่าปัญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แห่งสหประชาชาติ และกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติเพื่อความเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพจากการใช้กฎหมายแก่บุคคล โดยทั่วไป และผู้ที่ตกอยู่ในภาวะถูกดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม เสมือนเป็นมาตรฐานสูงสุดแห่งสิทธิเสรีภาพที่มนุษยชนทุกคนพึงมีพึงได้ ซึ่งประเทศไทยจะต้องก้าวไปสู่จุดสูงสุดนั้นให้ได้เช่นเดียวกับประเทศที่มีระบบสังคม และการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์

กระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรมที่มีภารกิจในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมใน ทางศาลและในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนด้วยความเท่าเทียมและเป็นธรรมนั้น ได้มีเจตนารมย์อย่างแน่วแน่ที่จะผลักดันให้มีการ

พัฒนากฎหมายไปในทิศทางที่สามารถส่งเสริมให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีความเป็นไปได้ อย่างแท้จริง และมีประสิทธิภาพ กระทรวงยุติธรรมจึงได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ สภาพการณ์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องและพบว่าปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในทางคดีอาญาและคดีแพ่ง อีกหลายส่วน ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และให้ความยุติธรรมแก่ผู้มีอรรถคดีและประชาชนเท่าที่ควร กระทรวงยุติธรรมจึงได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าว หลายฉบับโดยในที่นี้จะมุ่งนำเสนอ เฉพาะกฎหมายที่เป็นไปใน ทางคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ แก่ผู้มีอรรถคดีและประชาชนเท่านั้น ทั้งนี้ประกอบ ด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว และที่อยู่ในระหว่างการผลักดันให้เกิดผลในการบังคับใช้ต่อไป ดังนี้

กฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ประกาศใช้แล้ว

1. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ฉบับที่ 19)

พ.ศ. 2539

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสอบสวนคดีเป็นไปโดยรวดเร็วและทำให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลย ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและสามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) กำหนดให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่ามให้แก่ผู้เสียหายผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานที่ไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย

(2) ลดระยะเวลาที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับกุมจากเดิมไม่เกิน 7 วัน เหลือเพียงไม่เกิน 3 วัน

(3) ก่อนเริ่มพิจารณาคดีที่มีอัตราโทษจำคุก หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกิน 18 ปี ในวันที่ถูกฟ้อง ให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ หากไม่มีและ จำเลยต้องการทนายก็ให้ศาลตั้งทนายให้

2. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธี

พิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ 5)

พ.ศ. 2539

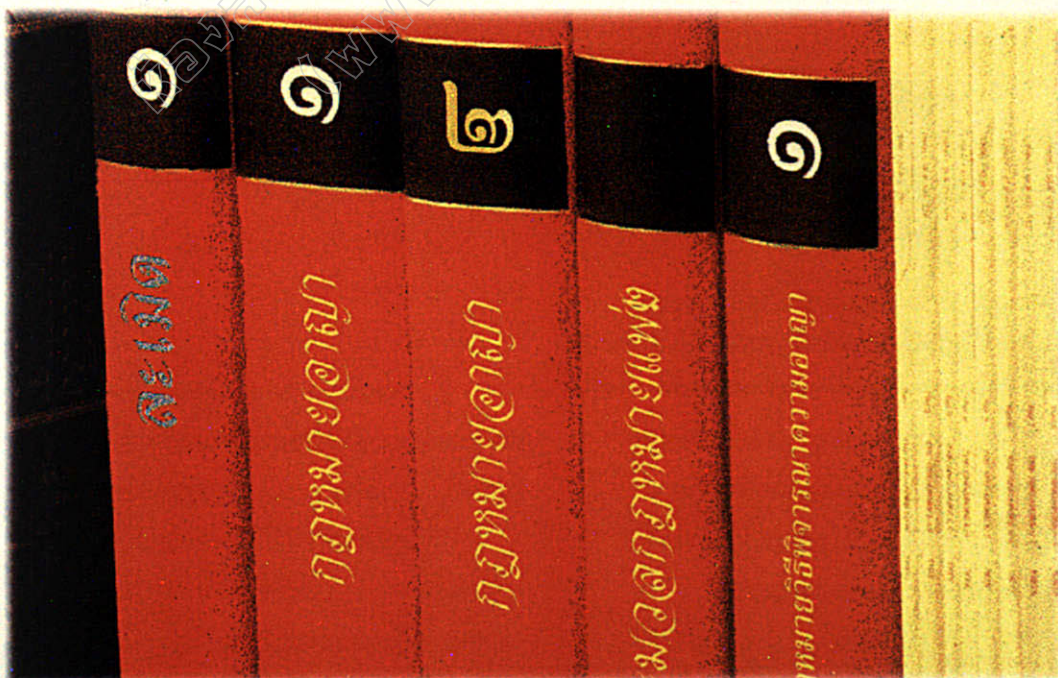
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสอบสวนคดีดำเนินไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้นและเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ ผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงมีสาระสำคัญ ดังนี้

กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหา พร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อยื่นฟ้องคดีต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลา 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ ซึ่งเดิมนั้น

กำหนดเวลาส่งผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เพื่อยื่นฟ้องต่อศาลแขวงภายในกำหนดเวลา 72 ชั่วโมง นับแต่เวลาถูกจับ เป็นผลให้การดำเนินคดีล่าช้า

และผู้ต้องหาอาจถูกควบคุมตัวไว้นานเกินความจำเป็น ในการนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนและให้การ

บังคับใช้กฎหมายทั้ง 2 ฉบับเป็นไปอย่างสมบูรณ์ตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ประธานศาลฎีกาจึงได้วางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ จำนวน 1 ฉบับ และกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการออกระเบียบจำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

1. ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ฉบับที่ 9 เรื่องการปิดทำการศาลในวันหยุดงานหรือนอกเวลาทำการปกติ วางไว้เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2539

เป็นการกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเปิดทำการในวันหยุด ในกรณีที่มิวันหยุดติดต่อกันตั้งแต่ 2 วันขึ้นไป หรือเปิดทำการนอกเวลาทำการปกติ ทั้งนี้ให้ศาลสามารถพิจารณา เกี่ยวกับการฝากขังหรือผิดฟ้องตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ รวมทั้งการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้

2. ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนพิเศษแก่ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาล ซึ่งปฏิบัติงานในวันหยุดหรือนอกเวลาทำการปกติ พ.ศ. 2539

3. ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษาเมื่อที่ศาลจัดหาให้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 และมาตรา 13 ทวิ พ.ศ. 2539

4. ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่นายความที่ศาลตั้งให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2539

กฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่อยู่ในระหว่างดำเนินการให้มีการประกาศใช้

1. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ. (การออกหมายจับ, การสอบปากคำ, การคืนของกลาง)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิ

เสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยตั้งแต่ในชั้นจับกุม สอบสวนและการพิจารณาคดีของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) ให้ศาลเป็นผู้ออกหมายจับผู้ต้องหาในความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่า 5 ปีขึ้นไป

(2) ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถจับด้วย ตนเองโดยไม่ต้องมีหมายได้ เฉพาะในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถออกหมายจับหรือจับได้เท่านั้น

(3) ให้ศาลตั้งทนายความให้แก่ผู้ต้องหาในชั้นไต่สวนคำร้องขอให้ศาลสั่งผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน หลังจากที่ถูกศาลสั่งขังครบ 48 วันแล้ว

(4) ให้ศาลมีอำนาจปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยถือเอาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนซึ่งยังอยู่ในความครอบครองของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเป็นหลักประกันในชั้นศาลได้

(5) ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจคืนสิ่งของที่ยึดไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 มาตรา 104 หรือมาตรา 132 ให้แก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิครอบครองในระหว่างดำเนินคดี

(6) กำหนดให้การแจ้งข้อหาและการถามคำให้การผู้ต้องหาในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่า 5 ปีขึ้นไป ต้องกระทำต่อหน้าทนายความที่ปรึกษากฎหมาย หรือญาติของผู้ต้องหา

(7) ให้ศาลมีอำนาจสั่งจำเลยในคดีความผิด ลสุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิด ลสุโทษได้เท่าเวลาที่จะถามคำให้การเท่านั้น

2. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่....) พ.ศ. (ปล่อยชั่วคราว)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การควบคุมผู้ต้องหา การปล่อยชั่วคราว และการดำเนินกระบวนการพิจารณา ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจปล่อยชั่วคราวผู้ถูกจับตามหมายจับของศาลได้ในระหว่างที่ศาลปิดทำการ ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกจับได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพมากขึ้น และให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาที่ตกอยู่ใน ความควบคุมของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอีก เนื่องจากการถอนสัญญาประกันหรือถอนหลักประกันในระหว่างศาลปิดทำการ และระยะเวลาการควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นจะสิ้นสุดลงก่อนวันที่ศาลเปิดทำการและให้นำผู้ต้องหามาศาลเพื่อขอหมายขังในวันแรกที่ศาลเปิดทำการ นอกจากนั้นได้กำหนดให้สิทธิแก่จำเลยที่จะนำพยานหลักฐานมาสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ในคดีบางประเภท และให้ศาลตั้งทนายความแก่จำเลยที่ยากจนในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ด้วย เพื่อให้จำเลยซึ่งถูกฟ้องได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น กับให้ศาลมีอำนาจสั่งรับทรัพย์สินได้ แม้โจทก์มิได้มีคำขอ

3. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินชดเชยผู้เสียหายจากอาชญากรรมและผู้ที่ถูกดำเนินคดีอาญา พ.ศ.....

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการจ่ายเงินชดเชยแก่บุคคล ที่ได้รับความเสียหายจากการประกอบอาชญากรรม (เหยื่ออาชญากรรม) และผู้ที่ถูกดำเนินคดีอาญา(ผู้ต้องหาหรือจำเลย) ซึ่งภายหลังพบว่าเป็นผู้บริสุทธิ์หรือถูกดำเนินคดีอันเนื่องมาจากความผิดพลาดในการวินิจฉัยหรือสั่งการของเจ้าหน้าที่ใน

กระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ หรือมีพฤติการณ์อื่นใดผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นสมควรได้รับเงินชดเชย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาในปัจจุบันมุ่งแต่เพียงการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเพื่อแก้ไขให้บุคคลนั้นกลับตัวเป็นพลเมืองดี ในขณะที่ผู้เสียหายหรือผู้ตกเป็นเหยื่อจากอาชญากรรมนั้นต้องช่วยเหลือตนเองในการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำผิด ซึ่งบางครั้งไม่สามารถเรียกร้องได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หรือผู้กระทำ ความผิดอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถจะชดเชยค่าเสียหายให้ได้ ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเดือดร้อน ไม่ได้ความเป็นธรรมและอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย รัฐจึงต้องมีส่วนรับผิดชอบเพราะไม่สามารถให้ความปลอดภัยแก่ผู้เสียหายเหล่านั้นได้ นอกจากนั้นในส่วนของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกดำเนินคดีอาญาบางครั้งก็อยู่ในฐานะที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนของการดำเนินคดีอาญา ทำให้ต้องถูกคุมขังหรือได้รับความเสียหายอย่างอื่นในระหว่างถูกดำเนินคดีอาญา เช่น ต้องการออกจากงาน หรือครอบครัวแตกแยก แม้ในที่สุดข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ก็ไม่สามารถกลับคืนสู่สถานะเดิมได้ รัฐจึงควรเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงสมควรจัดตั้งกองทุนเงินชดเชยผู้เสียหายจาก

อาชญากรรมและผู้ถูกดำเนินคดีอาญาขึ้นโดยให้มีคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาจ่ายเงินชดเชยแก่บุคคลเหล่านั้น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการเข้าไปประกันการขอลอ่ยชั่วคราวผู้ต้องหาและจำเลยด้วย

4. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญา ที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.

มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาคู่สัญญาที่ไม่เป็นธรรมให้เกิดความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ยอมรับหลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาเสรีภาพในการทำนิติกรรมสัญญาของประชาชน รัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงหากการนั้นไม่ถึงกับเป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากจากพื้นฐานแนวความคิดในระบบเศรษฐกิจเสรี แต่การที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการทำนิติกรรมสัญญาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลเสียที่สำคัญประการหนึ่ง คือผู้ที่มีอำนาจต่อรองเหนือกว่า อาจนำเอาสิทธิเสรีภาพในการทำนิติกรรมไปใช้ในทางที่เอารัดเอาเปรียบจนกลวยประโยชน์จากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่าในรูปแบบต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม

แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอย่างมากและมีผลกระทบไม่เฉพาะแต่คู่สัญญาเท่านั้น ยังเป็นผลให้เกิดความไม่สงบสุขในสังคมอีกด้วย โดยมีสาระสำคัญ คือ

กำหนดมาตรการให้ศาลยุติธรรมใช้ดุลพินิจกำหนดให้ผลของสัญญาบางประเภทที่มีความสำคัญและมีผลกระทบ ต่อส่วนรวมอยู่ในกรอบของความ เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี

เป้าหมายสุดท้ายของรัฐ คือการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ทั้งนี้การมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นมิได้หมายแต่เพียงการมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง รายได้ที่สูงและสิ่งบริโภคที่เพียงพอเท่านั้น แต่ประชาชนจะต้องมีสิทธิและเสรีภาพที่สมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อีกด้วย และในฐานะที่กระทรวงยุติธรรมเป็นกลไกหนึ่งของรัฐ ซึ่งได้ตระหนักถึง ความสำคัญของเรื่องดังกล่าวตลอดมา จึงยังคงมีนโยบายอย่างแน่วแน่ที่จะผลักดันให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกิดสัมฤทธิ์ผลสอดคล้อง กับสภาพการณ์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และ ตามที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับต่อไป

LAWN E

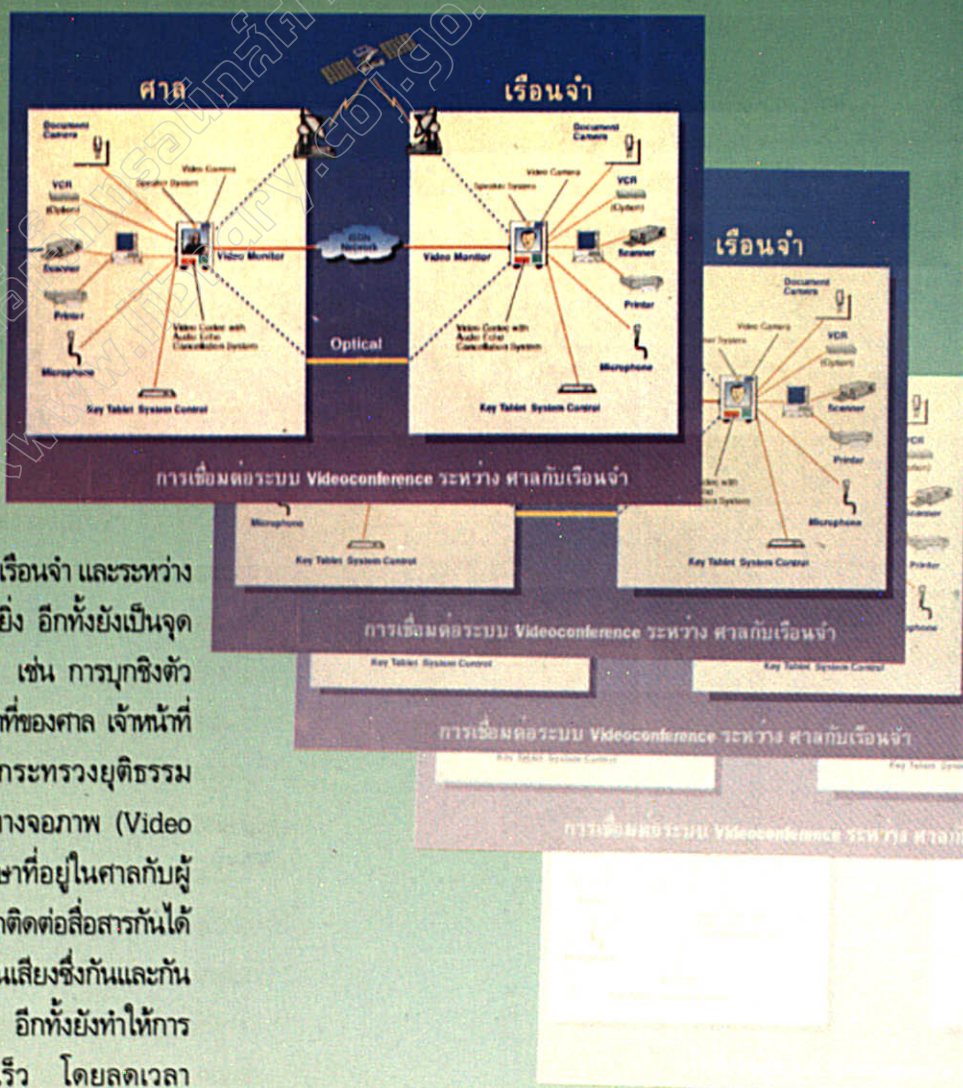
การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่

มาใช้ในการพัฒนาระบบงานศาล

การติดตั้งระบบสื่อสารทางไกล ผ่านทางจอภาพระหว่างศาล กับหน่วยงานราชทัณฑ์

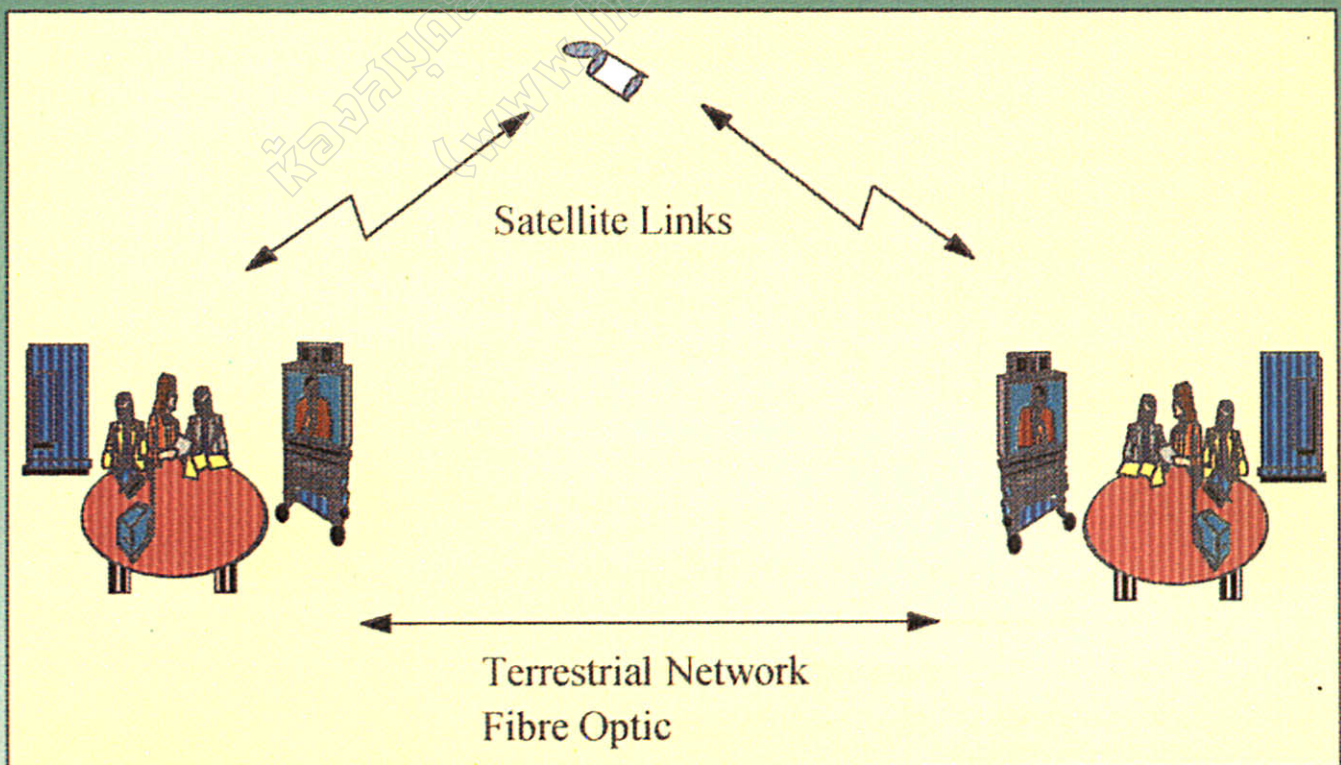
Video Conference

กระทรวงยุติธรรม นำระบบสื่อสารทางไกลผ่านทางจอภาพ (Video Conference) มาใช้ในการฝากขังและการพิจารณาคดีระหว่างศาลกับหน่วยงานราชทัณฑ์ เนื่องจากในกระบวนการพิจารณาตีอาญาในศาลชั้นฝากขังและชั้นพิจารณา เจ้าพนักงานจะต้องนำผู้ต้องหาหรือจำเลยไปศาลทุกครั้ง เป็นเหตุให้สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายในการควบคุมผู้ต้องขังนอกเรือนจำ และระหว่างการพิจารณาคดีของศาลเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นจุดเปราะบางในการก่อเหตุร้ายในศาล เช่น การบุกชิงตัวผู้ต้องหา การทำร้ายผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ของศาล เจ้าหน้าที่ของเรือนจำ เป็นต้น และเมื่อกระทรวงยุติธรรมติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านทางจอภาพ (Video Conference) จะทำให้ผู้พิพากษาที่อยู่ในศาลกับผู้ต้องหาหรือจำเลยในเรือนจำสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ โดยเห็นอกกับกิริยาต่างๆ และได้ยินเสียงซึ่งกันและกันอย่างชัดเจนเสมือนอยู่ต่อหน้ากัน อีกทั้งยังทำให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว โดยลดเวลา

ในขั้นตอนของการฝึกชั่งและสืบพยาน รวมทั้งลดอัตราเสี่ยงในการเกิดเหตุร้ายในศาล กระทรวงยุติธรรมจึงได้ขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านทางจอภาพระหว่างศาลกับหน่วยงานราชทัณฑ์ ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการด้านงบประมาณเพื่อการติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านทางจอภาพระหว่างศาลกับหน่วยงานราชทัณฑ์ต่อไป

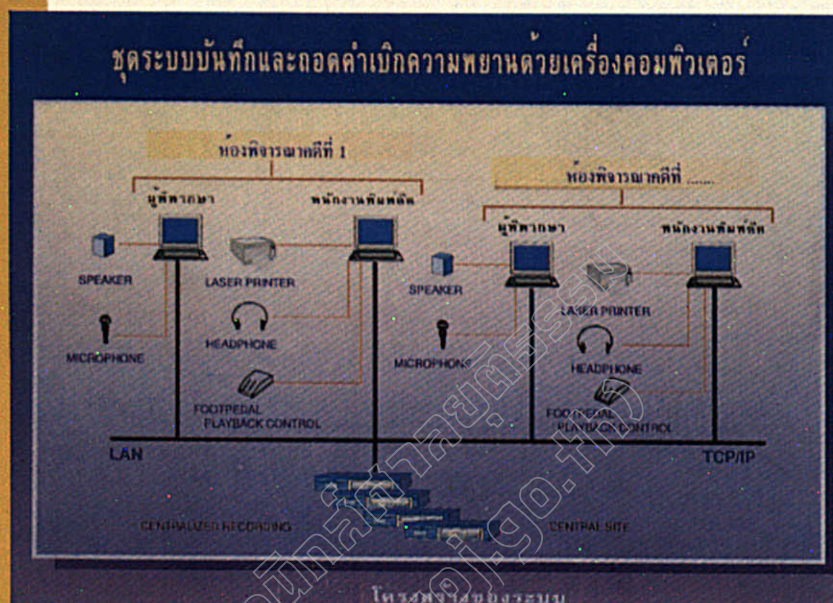
การบันทึกคำพยาน

ด้วยเสียงและภาพ

กระทรวงยุติธรรมได้นำระบบบันทึกคำพยานด้วยเสียงและภาพมาใช้ในการพิจารณาคดีของศาลเนื่องจากปัจจุบันคดีความต่างๆ มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อน ศาลจึงจำเป็นต้องพิจารณาคดีโดยละเอียดรอบคอบ และเพื่อให้การพิจารณาคดีรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถบันทึกคำพยานด้วยเสียงและภาพ จะทำให้สามารถเห็นภาพเหตุการณ์ ความทรงจำ และบรรยากาศในขณะพยานเบิกความเก็บรักษาไว้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาและเป็นประโยชน์ต่อการอุทธรณ์ฎีกาของคู่ความ เพื่อให้ผู้พิพากษาสามารถลำดับเหตุการณ์และเห็นอกกับกิริยาและพฤติกรรมเพิ่มความสะดวกต่อผู้พิพากษาในการวินิจฉัยชี้ขาดคดี โดยกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดหาชุดบันทึกคำพยานด้วยเสียงและภาพ ให้ศาลทั่วประเทศ ศาลละ 1 ชุด จำนวน 158 ศาล ทั้งนี้ได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว และอยู่ในระหว่างการดำเนินการติดตั้งในศาลในกรุงเทพฯ และคาดว่าจะทำการติดตั้งเสร็จตามโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.go.th)

การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการบันทึกทอคำพยาน

ในอดีตการพิจารณาคดีของศาล ผู้พิพากษาจะจดถ้อยคำที่พยานเบิกความด้วยตนเอง ต่อมาในปัจจุบันการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาจะต้องทำการบันทึกเสียงด้วยเครื่องเทป และเจ้าหน้าที่ถอดความด้วยการพิมพ์หน้าบัลลังก์ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวทำให้ผู้พิพากษาดูสมมติในการพิจารณาคดี เนื่องจากต้องกังวลกับการเปลี่ยนม้วนเทปและมีเสียงรบกวนจากการพิมพ์ติดเทป อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความล่าช้า ดังนั้นเพื่อให้การพิจารณาคดีของศาลเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ปราศจากสิ่งรบกวนในการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษา และคู่ความสามารถขอคัดคำเบิกคำพยานได้ทันทีหลังจากเสร็จสิ้นการพิจารณาคดี กระทรวงยุติธรรมจึงมีเป้าหมายที่จะดำเนินการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ในการบันทึกทอคำพยานในทุกบัลลังก์ของศาลทั่วประเทศรวม 1,292 ชุด ทั้งนี้ได้รับงบประมาณในการดำเนินการ และคาดว่าจะสามารถดำเนินการตามโครงการแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540

การพัฒนา การจัดเก็บสำนวนคดี ของศาล

// กระทรวงยุติธรรมมีเป้าหมายที่จะดำเนินการจัดซื้อและติดตั้งเครื่อง
จัดเก็บเอกสารระบบอิเล็กทรอนิกส์พร้อมสแกนเนอร์
ให้แก่ศาลทั่วประเทศ ให้เสร็จสิ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 . //

จาก

การที่มีคดีความหลังไหลเข้าสู่กระบวนการพิจารณาตัดสินของศาลมากขึ้น เป็นผลให้การบริหารและการจัดเก็บสำนวนคดี แบบเดิม ไม่คล่องตัวและขาดประสิทธิภาพ ประกอบกับสำนวนความเป็นเอกสารทางคดีที่มีความสำคัญ หากชำรุดเสียหายหรือถูกทำลายเนื่องจากอุบัติเหตุต่างๆ จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิของคู่ความ ดังนั้นเพื่อให้การบริหารและการจัดเก็บสำนวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การบริการประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว กระทรวงยุติธรรมจึงมีเป้าหมายที่จะดำเนินการจัดซื้อและติดตั้งเครื่องจัดเก็บเอกสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมสแกนเนอร์ให้แก่ศาลทั่วประเทศ ให้เสร็จสิ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 โดยในปีงบประมาณพ.ศ. 2539 ได้รับอนุมัติงบประมาณในการจัดซื้อจำนวน 5 ชุด ซึ่งดำเนินการติดตั้งและทดลองใช้ที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรี ศาลแพ่ง ศาลกรุงเทพใต้ ศาลอาญา และศาลจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 ได้รับงบประมาณในการจัดซื้อ จำนวน 15 ชุด และผูกพันงบประมาณถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 จนครบทุกศาล

งานบริการสังคม

: กลิ่นลูกใหม่ของวงการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ที่เป็นผู้ใหญ่

การคุมประพฤติ (Probation) ถือเป็นวิธีการหนึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด โดยไม่ใช่เรือนจำ หรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชน วิธีการนี้เป็นวิธีการที่ศาลให้โอกาสผู้กระทำความผิดในคดีเล็กน้อยๆ ที่เพิ่งกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ได้แก้ไข ปรับปรุงตนเอง โดยปล่อยตัวให้กลับไปอยู่ในชุมชนด้วยความคาดหวังว่าผู้กระทำความผิดนั้นจะไม่ทวนกลับไปกระทำความผิดใหม่อีก ในการดำเนินงานคุมประพฤตินั้น จะแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนแรกเรียกว่า การสืบเสาะและพินิจ ได้แก่ การแสวงหารวบรวมและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังของจำเลย เพื่อสรุปเป็นรายงาน พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูตนเอง ให้กลับตนเป็นพลเมืองดีของจำเลยต่อศาล เพื่อประกอบดุลพินิจของศาลในการพิพากษาคดี

ส่วนขั้นตอนที่สองเรียกว่า การควบคุมและสอดส่อง จะดำเนินการภายหลังจากศาลพิเคราะห์แล้ว เห็นว่าจำเลยหรือผู้กระทำความผิด ยังอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ ในกรณีนี้ศาลจะพิพากษาให้รอการลงโทษหรือการกำหนดโทษจำเลยและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติจำเลยไว้ เช่น ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติได้อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก ให้รับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น เป็นต้น

การทำงานบริการสังคมเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขการคุมประพฤติ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากที่ประเทศไทยได้นำระบบการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่มาใช้ประมาณ 6 ปี กล่าวคือ ในปีพ.ศ. 2528 ศาลจังหวัดอุบลราชธานีได้เห็นชอบกับข้อเสนอของพนักงานคุมประพฤติในการกำหนดให้จำเลยคดีวิ่งราวทรัพย์ เข้าไปมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อเป็นวิถีทางในการริเริ่มฝึกหัดการทำงานของจำเลยและช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้น

หลังจากนั้น ศาลได้มีคำสั่งในลักษณะนี้อีกหลายคดี อย่างไรก็ตาม การให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมในระยนั้น เป็นการดำเนินงานภายใต้ความสมัครใจของผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นสำคัญ ซึ่งก็นับว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แต่ ปรากฏว่ายังมีผู้ถูกคุมความประพฤติบางส่วนไม่สมัครใจ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับให้อำนาจศาลในการสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำงานบริการสังคม กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2532 เพื่อให้ศาลมีอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้มากขึ้นและ ในบรรดาเงื่อนไขที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นก็มียุทธศาสตร์การทำงานบริการสังคมในมาตรา 56 (1) ด้วยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2532 ดังนั้นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการทำงานบริการสังคมจึงมีกฎหมายรองรับตั้งแต่นั้นมา แต่การทำงานบริการสังคมหลังจากมีกฎหมายรองรับอย่างเป็นทางการ ก็ได้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ แต่มีการศึกษาเตรียมการและทดลองปฏิบัติในบางพื้นที่และได้การดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อประมาณ 4-5 ปีที่ผ่านมา

ในปัจจุบันการทำงานบริการสังคมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการทำงานบริการสังคมแบบรายบุคคล และการทำงานบริการสังคมแบบกลุ่ม กิจกรรมการทำงานบริการสังคมมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การทำความสะอาดวัด โรงเรียน สถาน ที่ราชการ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การทาสีเครื่องหมายจราจร การซ่อมแซมหนังสือ ในห้องสมุด

และซ่อมแซมจิตรกรรมฝาผนัง การปลูกและดูแลสวนป่า หรือสวนสาธารณะ การอำนวยความสะดวก หรือให้ความบันเทิงแก่คนพิการ เด็กกำพร้า คนชรา และผู้ป่วย เป็นต้น ในการทำงานบริการสังคมจะต้องมีระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายจนละเมิดเงื่อนไข ไม่มาทำงานตามกำหนด หรือมีเวลาทำงานน้อยเกินไปจนไม่บังเกิดผลในการแก้ไขฟื้นฟู ซึ่งหลักเกณฑ์การทำงานบริการสังคมที่ศาลใช้ร่วมกันในขณะนี้ คือ

คดีที่มีกำหนดคุมความประพฤติ 1 ปี กำหนดให้ทำงานบริการสังคม 12-48

ชั่วโมง

คดีที่มีกำหนดคุมความประพฤติ 2 ปี กำหนดให้ทำงานบริการสังคม 24-96

ชั่วโมง

คดีที่มีกำหนดคุมความประพฤติตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป กำหนดให้ทำงานบริการสังคมไม่เกิน 200 ชั่วโมง

ในกรณีที่ศาลไม่ได้กำหนดชั่วโมงการทำงาน สำนักงานคุมประพฤติจะจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงาน 1-2 ครั้งขึ้นไป ครั้งละ 6-8 ชั่วโมง

การกำหนดระยะเวลาให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมเป็นรายชั่วโมง ส่วนใหญ่ศาลจะคำนึงถึงความหนักเบาของข้อหาแห่งคดีและโทษที่ศาลกำหนด เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ที่ศาลวางโทษหนักกว่าฐานทำร้ายร่างกาย ระยะเวลาการทำงานบริการสังคมในกรณีแรกจะมากกว่ากรณีหลัง และระยะเวลาการทำงานบริการสังคมขั้นสูงจะไม่เกินกว่าระยะเวลาคุมความประพฤติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่จะต้องสามารถควบคุมดูแลได้ นอกจากนั้นก่อนที่ศาลจะกำหนดเงื่อนไขให้จำเลยรายใดทำงานบริการสังคมปกติศาลจะมีคำสั่งให้สืบเสาะและพินิจจำเลยรายนั้นก่อน เพื่อดูความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ภาวะทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อหน้าที่ การเลี้ยงดูหรือความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว รวมถึงตลอดถึงความยินยอมของจำเลย ซึ่งโดยทั่วไปจำเลยที่ศาลมักจะกำหนดเงื่อนไขให้ทำงานบริการสังคมคือ จำเลยที่กระทำความผิดในคดีเล็กน้อยๆ อยู่ในวัยทำมาหากิน เลี้ยงชีพ แต่กลับมิได้ประกอบอาชีพใดที่เป็นกิจจะลักษณะหรือทำงานจับจด ย้ายงานบ่อยหรือเป็นจำเลยที่มีฐานะเศรษฐกิจดี แต่มีทัศนคติว่าเงินสามารถซื้อทุกอย่างได้ แม้กระทั่งความผิดของตนเอง จำเลยเหล่านี้หากศาลลงโทษปรับเพียงอย่างเดียว โดยไม่กำหนดเงื่อนไขให้ทำงานบริการสังคม ก็อาจทำให้ไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนแนวคิดและลักษณะนิสัยให้หันเหไปในทิศทางที่ถูกต้องดีงาม สำหรับหน่วยงานที่จะส่งผู้ถูกคุมความประพฤติไปทำงานจะเป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือแสวงหาผลกำไร ไม่มีลักษณะงานที่เสี่ยงภัย หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ถูกคุมความประพฤติ เป็นต้น

นับตั้งแต่มีการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมอย่างจริงจังในประเทศไทย ตั้งแต่ปีงบประมาณพ.ศ.2535 ถึงปีงบประมาณพ.ศ. 2539 สำนักงาน

คุมประพฤติ ประจำศาลหรือจังหวัดต่างๆ ได้จัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานแล้ว จำนวน 98,063 ราย โดยแบ่งเป็นการทำงานบริการสังคมแบบกลุ่ม จำนวน 36,937 ราย แบบรายบุคคล จำนวน 36,639 ราย และแบบสมัครใจโดยศาลมิได้กำหนด เงื่อนไขไว้อีก จำนวน 24,487 ราย หากจะคิดคำนวณผลตอบแทนที่สังคมได้รับจาก การทำงานบริการสังคม ทั้งที่เป็นค่าแรงงานหรือผลตอบแทนที่ปรากฏเป็นรูปธรรมอื่นๆ ก็คงจะเป็นเงินหลายสิบล้านบาท แต่เหนือผลตอบแทนดังกล่าวก็คือผลตอบแทน ที่เป็นนามธรรม อันได้แก่ การที่ผู้ถูกคุมความประพฤติและชุมชนได้ทำงานร่วมกัน อย่างใกล้ชิดทำให้ผู้ถูกคุมความประพฤติรู้สึก ว่า ตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและเป็นที่ ยอมรับของสังคม ทำให้สังคมเข้าใจและให้อภัยต่อผู้กระทำผิด ซึ่งอาจช่วยลดจำนวน ผู้กระทำผิดซ้ำ นอกจากนั้นการทำงานบริการสังคมจะช่วยฝึกความรับผิดชอบ ความมี วินัย ความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความรักและความสนใจใน ชุมชนบ้านเมือง

การทำงานบริการสังคม จึงเป็นคลื่นลูกใหม่ของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดอย่าง แท้จริงที่จะสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม และพลิกฟื้นสภาพชีวิตของผู้หลงผิดให้ กลับตนเป็นพลเมืองดี

การพัฒนารูปแบบใหม่ ในการแก้ไขฟื้นฟู เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการด้าน ความยุติธรรมแก่เด็กเยาวชนและครอบครัว เป็นการเฉพาะ โดยมุ่งเน้นด้านการบำบัดแก้ไขและคุ้มครองสวัสดิภาพ และคำนึงถึงอนาคต ของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ในช่วงปีที่ผ่านมาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางและ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ดำเนินการพัฒนางานด้านการแก้ไขฟื้นฟู เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1.การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะแนวปัญหาเยาวชนและครอบครัว โดยศูนย์ให้คำ ปรึกษาแนะแนวปัญหาเยาวชนและครอบครัวจัดตั้งขึ้นโดยศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ได้มารับจิตบำบัด แก้ไขระหว่างรอการพิจารณาคดีในชั้นศาล ตลอดจนให้บริการครอบครัวบำบัดแก่ครอบครัว ของเด็กและเยาวชน เพื่อกระตุ้นให้ครอบครัวและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบำบัด แก้ไขด้วย นอกจากนี้ยังให้บริการทางด้านการปรึกษากับบิดามารดา ผู้ปกครอง ที่กังวลใจ กับเรื่องบุตรหลานที่เริ่มมีปัญหาความประพฤติโดยนำหลักเกณฑ์และเทคนิควิธี การทางจิตวิทยา และวิธีการชุมชนบำบัดมาผสมผสานและปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ มากที่สุดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชนเสียใหม่เป็นการช่วยป้องกันปัญหา มากกว่าที่จะรอรับปัญหาตามนโยบายเชิงรุกของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง โดยเปิดให้บริการ ณ อาคารศาลอาญากรุงเทพใต้ ชั้น 1

2.ชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) เป็นวิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ในการ บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเน้นการบำบัดรักษาที่ไม่ใช่ยาในการรักษา หากแต่ใช้วิธีการ ช่วยเหลือตนเอง (SELF-HELP) ในหมู่ผู้ติดยาเสพติดด้วยกันโดยเฉพาะผู้เลิกเสพยาอย่าง เด็ดขาด มาช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะเป็นพี่เลี้ยงหรือคณะเจ้าหน้าที่ (STAFF) ผู้ช่วยเหลือ สมารถที่เข้ารับการรักษาให้หายขาดเช่นเดียวกับตนเอง

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางได้เปิดดำเนินการ “สถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ” ขึ้นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง โดยรับบำบัดรักษาและแก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพเยาวชนที่ติดยาเสพติด ซึ่งนับวันจะทวีจำนวนขึ้นจนสถานฝึกและอบรม ไม่สามารถให้การช่วยเหลือและเยียวยาได้อย่างเต็มที่ การนำตัวเยาวชนซึ่งต้องคดียาเสพติด มาให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพใน สถานที่ซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะตามแนวทางของกระบวนการชุมชนบำบัดย่อมถือว่าเป็นวิธีที่ถูกต้อง น่าจะได้รับผลสำเร็จยิ่งกว่าให้เยาวชนอยู่ร่วมกับผู้อื่นซึ่งมิได้ติดยาเสพติด นอกจากนี้ยังจะได้นำกระบวนการ

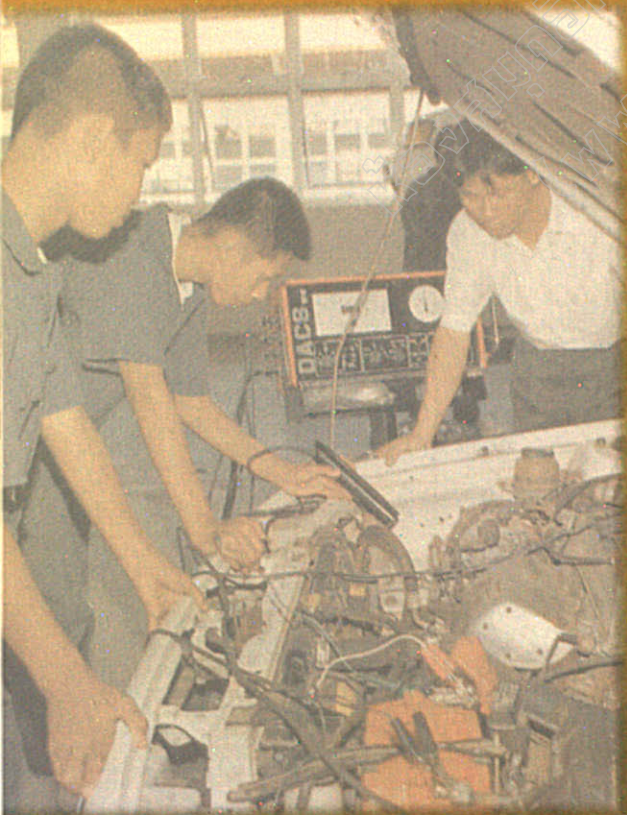

ชุมชนบำบัดไปปรับใช้แทนกระบวนการฝึกอบรมในสถานแรกรับและสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนต่างๆ ตามที่ใช้อยู่ในปัจจุบันที่ได้ใช้มาเป็นเวลานานถึง 45 ปีแล้ว ซึ่งบางส่วนล้าสมัย ไม่ตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาของเยาวชนและครอบครัวได้อย่างแท้จริง

3.สถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนสิรินธร ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ 33 ไร่ 3 งาน เป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่ 5 ในสังกัดสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

การออกแบบอาคารได้มีการนำเอาแบบสถาปัตยกรรมขึ้นพื้นฐานว่าด้วยการออกแบบสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเข้ามาใช้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและระบบการบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นการก่อสร้างเพื่อให้เป็นแบบของสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศไทย รวมทั้งได้มีการวางแผนยกระดับสถานฝึกและอบรมแห่งนี้ในด้านการศึกษาและการฝึกวิชาชีพ

สถานฝึกและอบรมเด็กแห่งนี้ สามารถรับเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรมปีละ 200 คนโดยการฝึก

วิชาชีพที่กำหนดระยะ 1 ปี ทำการเปิดสอน 8 วิชาชีพ ได้แก่ ช่างเชื่อมโลหะ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างกลโรงงาน ช่างพิมพ์ ช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น และปรับอากาศและการบังคับเครื่องจักรกลหนัก เมื่อเยาวชนได้รับการฝึกวิชาชีพครบตามหลักสูตร สถานฝึกและอบรมร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ จะทำการทดสอบความรู้ เพื่อขอรับประกาศนียบัตรทางด้านวิชาชีพตามมาตรฐานของคณะกรรมการมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

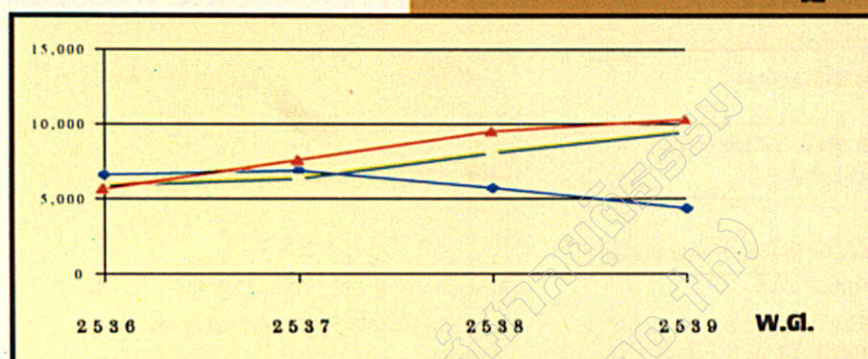
4. รัฐบาลญี่ปุ่นโดยความร่วมมือของ กระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่นได้ให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการแก่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผ่านทางองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น Japan International Cooperation Agency (JICA) ซึ่งรับผิดชอบในการประสานงานและดำเนินงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิธีการและกรมวิเทศสหการตามโครงการความช่วยเหลือด้านผู้เชี่ยวชาญภายนอก โครงการ (Individual Expert) โดยรัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดส่งผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่นมาปฏิบัติงาน ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเพื่อให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคและถ่ายทอดความรู้ทางด้านวิชาการขั้นสูงในด้านต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางเกี่ยวกับการจัดระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือและการบำรุงรักษาอุปกรณ์ ตลอดจนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและการจัดทำ หลักสูตรในการฝึกวิชาชีพ โดยจัดส่งมาปีละจำนวน 9 คน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานฝึกและอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปสถิติการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และศาสนาอิสลาม ปี พ.ศ. 2536-2539

สาขา	ปี พ.ศ. 2536			ปี พ.ศ. 2537			ปี พ.ศ. 2538			ปี พ.ศ. 2539		
	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป
ศาสนา	6,710	5,928	5,656	6,982	6,402	7,581	5,803	8,141	9,499	4,445	9,531	10,310
ศาสนาอิสลาม	8,434	9,530	11,709	6,255	6,626	10,029	2,881	6,400	8,185	1,096	6,216	5,904
ศาสนาอิสลามภาค 1	1,566	2,929	3,872	623	5,040	4,139	1,524	6,914	5,612	2,826	7,197	6,111
ศาสนาอิสลามภาค 2	619	3,363	3,411	571	5,179	4,758	992	5,182	5,404	770	6,009	5,235
ศาสนาอิสลามภาค 3	1,884	3,029	3,042	1,871	4,173	4,604	1,440	5,395	6,276	559	5,509	5,491
รวมศาสนาอิสลาม	12,503	18,851	22,034	9,320	21,018	23,530	6,837	23,891	25,477	5,251	24,931	22,741
ศาสนาอิสลามทั้งหมด	63,693	588,250	575,662	76,300	659,165	643,881	91,584	707,926	698,046	101,464	778,114	748,536

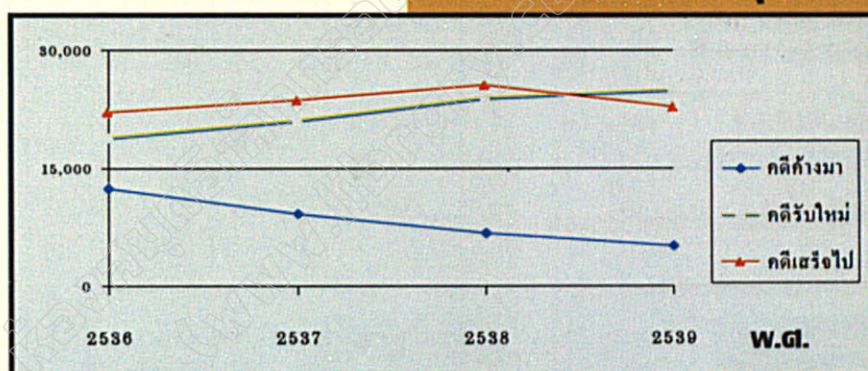
จำนวนคดี

ศาสนา

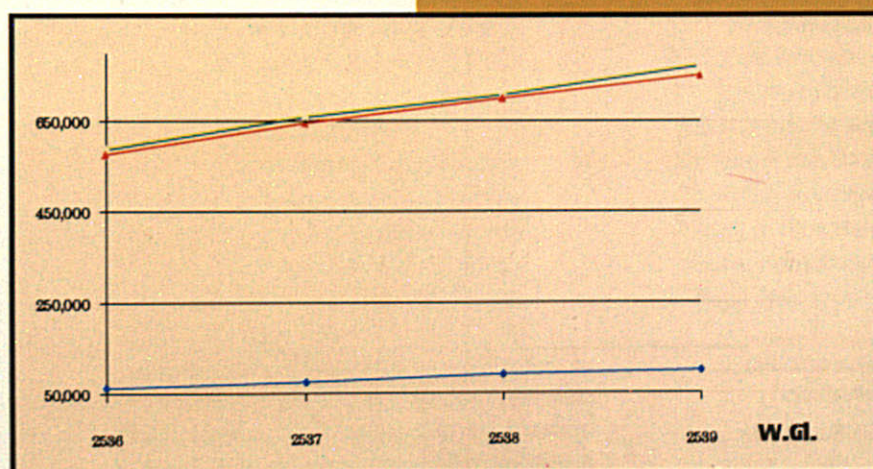
จำนวนคดี

ศาสนาอิสลาม

จำนวนคดี

ศาสนาอิสลาม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายกู้เกียรติ สุนทรपुरะ
นายศุภชัย ภู่งาม
นายกรองเกียรติ คมสัน
นายสมศักดิ์ แย้มผล

ปลัดกระทรวงยุติธรรม
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม (ฝ่ายวิชาการ)
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา ทำงานธุรการ
ในตำแหน่งรองปลัดกระทรวงยุติธรรม
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงยุติธรรม

คณะผู้จัดทำและประสานงาน

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

นายวิชา มหาคุณ

นางสุดจิต เจนนพกาญจน์
นายเสรี เขียวชาญ

รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
(ฝ่ายวิชาการ)
พนักงานคุมประพฤติ 6 (ว)
พนักงานคุมประพฤติ 5

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

นายชัยวัฒน์ ชินวงศ์

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง ทำงานธุรการ
ในตำแหน่งรองเลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวง ทำงานธุรการ
ในตำแหน่งรองเลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ

การคุมประพฤติ

นางอัญชลี พัฒนสาร
นายธีรนิติย์ ลิมปวังษี

พนักงานคุมประพฤติ 7
หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม

กรมบังคับคดี

นางพูนสุข สิตะปะดล

บุคลากร 6

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานโครงการศาลต้นแบบ

นางสาวสุวรรณี หลักพันธ์
นายชัชวาลย์ ชาญชัย

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8
นิติกร 7

กองนโยบายและแผน

นางรุ่งทิพย์ พูลผลกุล
นางสาวกนกภรณ์ ตั้งตรงจิตต์
นายโกมล พรหมเพ็ง
นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์
นายวิเชียร อุทัยเชษฐ
นางอรสา เลิศลักษณ์พันธุ์
นางสาวนิภา คุ่มประดิษฐ์
นางสาวเครือวัลย์ ชูทิพย์
นางสาวพงษ์แก้ว บุญเยี่ยม
นางสาวนันทพร เครื่องจริง
นางสาวจิรารัตน์ บุญศรี

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
หัวหน้าฝ่ายติดตามและประเมินผล
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 3
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

ออกแบบกราฟฟิก:
จัดรูปเล่มโดย :

ศศ.ประชิด ทิณบุตร ภาควิชาศิลปะ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
บริษัท ทิณบุตรอาร์ตฟูล จำกัด 144/157 ม.1 ถนนแจ้งวัฒนะ-ปากเกร็ด 3 ปากเกร็ด นนทบุรี 11120.
โทร/โทรสาร 962-9504, 962-9505 มือถือ 01-4843689 แฟกซ์ : 1144-542440
E-Mail: tinabutr@asiaaccess.net.th.
และอาร์ตแอนด์พาร์ท โทร/โทรสาร 960-5119
วิศาลการพิมพ์ โทร : 585-2933, 587-2938 โทรสาร : 585-2933

พิมพ์ที่ :

มีนาคม

2	5
4	0

หนังสือที่ระลึกวันสถาปนากระทรวงยุติธรรม ครบรอบ 105 ปี

ISBN : 974-7825-70-8